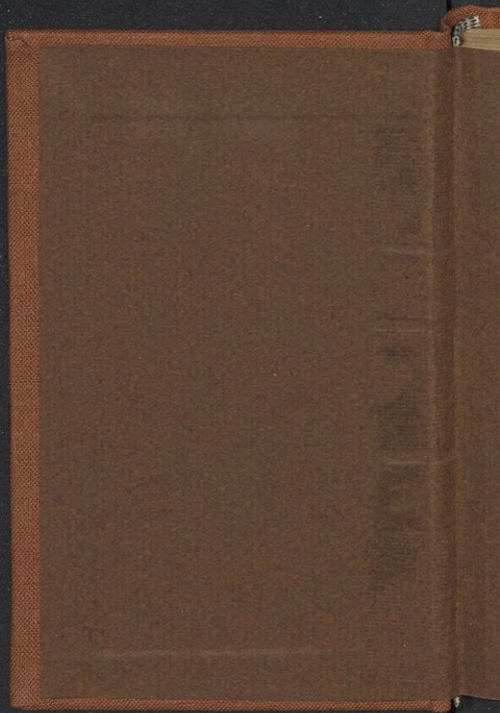

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

GS 0 29 284

COBISS ©

3284

BIRMSKI SPOMIN

ali

obširno razlaganje zakramenta

SVETE BIRME

za odrasle birmance;

z drugimi

molitvami za domačo in očitno
službo božjo.

Spisal

duhoven ljublj. škofije.

V Ljubljani.

Natisnil Rudolf Milic.

1874.

030026492

I.

MOLITVE

za navadno domačo službo božjo.

Ob jutru.

Prva misel ko se zbudiš.

O moj Bog! k tebi se zbudim. Češena bodi presveta Trojica, zdaj in na vse večne čase. Amen. Čast bodi Očetu, ki me je ustvaril, čast Sinu, ki me je odrešil, čast svetemu Duhu, ki me je posvetil.

Ko vstaneš, naredi sv. križ in reci: V imenu našega Gospoda Jezusa Kristusa ustanem, on naj me blagoslovi, vodi in varuje in k večnemu življenju pripelje. Amen.

Ko si se oblekel, poklekni in moli: Jezus, Marija in sv. Jožef, vam darujem srce, truplo in dušo svojo, varujte me, vladajte in vodite me, in pripeljite me v večno življenje. Pred tebe pokleknem in te molim tebe živega in pravega Boga, tebe Stvarnika, Odrešenika in Posvečevalca mojega. V tebe verujem, večna resnica. V tebe upam, neskončna milost, tebe ljubim čez vse zavoljo tebe samega, o nar večja dobrota!

Gospod, varuj me vsega hudega, stoj mi na strani v vsem mojem početju. Hiti mi na pomoč v skušnjavah, nevarnostih in v vsih potrebah. Dodeli mi gnado, da tvoje zapovedi zvesto spolnujem in svojo voljo popolnoma tvoji sveti volji podvržem.

O Marija, presveta Devica, Mati nar bolj ljubeznjiva, tebi darujem današnji dan z vsemi mislimi, željami, besedami in djanjem; — sprosi mi gnado svojega Boga danes nikoli ne razžaliti, ampak po njegovi sveti volji živeti, in mu popolnoma služiti.

Moj sveti patron in vsi Svetniki, prosite zame, da vedno ostanem v gnadi

božji. Moj sveti Angelj varh, hodi z menoj, in me spremljaj na poti življenja, da srečno pridem v nebeško kraljestvo. Dodeli živim svojo pomoč v vsih potrebah, svojo gnado in svoj blagoslov vsaki čas; mrtvim pa dodeli večni mir in pokoj. Amen.

Oče naš. Češena si Marija. Vero.

Na dan sv. birme moli naslednjo molitev:

Jutrajna molitev na dan sv. birme.

Zopet je napočil novi dan, za mene poln milosti, poln imenitnosti, dan svete birme. Danes bom tako srečen, prejeti iz škofovih rok tistega svetega Duha, ki si ga na binkoštno nedeljo v podobi gorečih jezikov svojim aposteljnem poslal. Ponižno te prosim, o milostljivi Bog! dodeli tudi meni danes svetega Duha darove, ki sim jih toliko potreben. Daj mi dar modrosti, — da vem prav na svetu živeti; in skrbeti za pravo časno srečo in za večno zveličanje. Daj mi dar umnosti, — da nauke svete Jezusove vere popol-

noma umem in na tanko spoznam, kaj je sveta volja božja. Daj mi dar dobrega svéta, — da vem v skušnjavah in dvomih vselej to izvoliti, kar služi mojemu zveličanji. Daj mi dar moči, — da na potu čednosti ne pešam in srečno dosežem nestrohljivo krono večnega življenja. Daj mi dar učenosti, — da spoznam božje lastnosti in pravo pot pravičnosti. Daj mi dar pobožnosti, — da kakor dobri otrok Bogu zvesto služim in deležen postanem obljub, ki jih pobožnost ima na tem in na unem svetu. Daj mi naposled dar strahú božjega, — ki je začetek prave modrosti, da ne bom nikdar iz strahu pred ljudmi kaj storil, kar ti, o Bog! prepoveduješ, ali kaj opustil, kar ti zapoveduješ, da bom pri vsim svojim djanji in nehanji le to vprašal: „Kaj bo Bog rekel“ ne pa „kaj bodo ljudje rekli“, ker ti, o Bog! me boš sodil, ne pa ljudje. O sveti Duh božji! zakrament svete Birme danes prejeti želim; želim se vdeležiti vsih gnad, ki jih zakrament sv. birme daje. Pristrčno po njih hrepenim in me je trdna volja, pridno

obračati si v prid tiste gnade, ki mi jih boš ti, o sveti Duh! delil, ter storiti, kar ti od mene zahtevaš. Pridi toraj, sveti Božji Duh, v moje srce! Amen.

Večerna molitev.

Vsegamogočni, večni Bog, dobrotljivi Oče, zopet je dan zame končan, pred tebe se ponižno vržem na svoja kolena in se ti zahvalim, usmiljeni Oče nebeški! za vse dobrote, ki si mi jih danes na duši in telesu dodelil. Sprejmi v zahvalo vse, kar sim jest danes dobrega storil, kar sim težavnega pretrpel.

(Zdaj sprašuj vest, potem grehe obžaluj rekoč:)

O Gospod! spoznam svoje grehe in jih srčno obžalujem. Odpusti mi jih, o milostljivi Oče, in ne tepi me po mojem zasluženji. Moja resnična volja je, nič več ne grešiti in zvesto po tvojih zapovedih ravnati.

O Marija, prečista Devica, bodi moja dobrotljiva mati, varuj me to noč, kakor varuje skrbna mati svojega otroka.

O Marija, pribežališe grešnikov, jest ubogi k tebi pribežim.

Moj angelj varh in moj patron sveti I., varujta me v spanji in molita namesto mene Boga, mojega Gospoda.

O Gospod! bodi to noč pomočnik in varh vsim ljudem na zemlji in duše vernih naj počivajo po tvoji milosti v miru. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Oče naš. Češena si Marija. Vera.

Večerna molitev na dan sv. birme.

O dobrotljivi, o usmiljeni Bog! prejel sim danas zakrament svete birme in s sveto birmo tudi milosti in dobrote, ki jih ona deli. Napolnil si me, o Gospod! s svetim Duhom ko so škof, aposteljnov naslednik, nad menoj molili, moje čelo s sveto križmo mazilili in z znamenjem svetega križa zaznamovali. Zato te zdaj častim in hvalim iz celega srca, in te prosim, ozri se na me svojega otroka, in daj, da sv. Duh vedno ostane v mojem srcu, ga kakor tempelj s svojo gnado napolni in popolnoma

stori; me v veri potrdi, da jo vselej stanovitno spoznam in pričam in tako po njej živim, da me nobena skušnjava od vere ne odvrne.

O sveti Duh božji, vtisnil si danes v mojo dušo neizbrisljivo znamenje. V svoj dušni prid hočem te gnade obračati celi čas svojega življenja, in to neizbrisljivo znamenje nepokvarjeno ohraniti in nositi kakor pravi vojšak Kristusov. To znamenje naj mi bo vedno pred očmi, pridno in stanovitno hočem delati z gnadami, ki sim jih danes pri sv. birmi prejel, da vedno delam temu znamenju čast, ter se obnašam in živim tako, kakor se spodobi in pristoji od sv. Duha zaznamovanim in potrjenim vojšakom Kristusovim. O sveti Duh! vodi me zvesto do večnosti, pripelji me do večne srečnosti! Amen.

Sveta maša

od Kristusovega trpljenja.

Priprava.

Pridi, sveti Duh, in razsvetli s svojo gnado moj um in moje srce, da bom s pravo pobožnostjo in gorečnostjo pri daritvi svete maše, in da bom sadu te svete maše, kateri sad je povikšanje božje časti in pomoč k zveličanji moje duše, vreden in deležen.

O Marija, Mati božja, kakor si stala pod križem svojega presladkega Sina Jezusa pri njegovi smrti, tako stoj tudi meni na strani pri tej daritvi svete maše, da zasluženja, terpljenja in smrti svojega ljubega Zveličarja obilno deležen postanem.

Mašnik gre k altarju; Jezus gre z učenci na vrt Gezemani.

O moj Gospod Jezus Kristus, kateri si v približevanji svojega britkega trp-

ljenja žalosten in otožen postajal, in si rekel: „Moja duša je žalostna do smrti“, dodeli mi gnado, da bom v vsem svojem djanji in nehanji tvoje britko trpljenje pred očmi imel, in da moja duša po tvojem neskončnem zasluženju večno zveličanje doseže. Amen.

Mašnik začne sveto mašo in moli očitno spoved; Jezus moli in kervavi pot potí na vrtu Gezemani.

Moj ljubeznjivi Zveličar! kateri si v svojih smrtnih težavah prisrčniši molil k svojemu Očetu, ter si v svojih britkostih krvavi pot potíl; dodeli tudi meni, da bom iz hvaležnosti do tebe saj britke solze točil iz svojih oči, in da v teh solzah umijem madeže svoje uboge duše. Amen.

Mašnik poljubi altar; s poljubom izda Judež Jezusa, ktereга Judje potem vjamejo in zvežejo.

Usmiljeni moj Odrešenik, kateri si ljubeznjivo prepustil, da te je tvoj nesrečni apostelj s hinavskim poljubom sovražnikom hudobno izdal, dodeli mi, da te jest nikoli sam nad saboj, ali nad

svojim bližnjim nehvaležno ne izdam, daj mi, da bom vsim ljudem, in tudi svojim sovražnikom, resnično ljubezen skazoval. Amen.

Mašnik moli začetek; Jezus je pred Anom za uho udarjen.

Preljubeznjivi moj Zveličar! kateri si bil, kakor nar veči hudodelnik pred Ana peljan, tam od divjih judov zaničevan, in od hudobnega hlapca za uho udarjen; stori, da bom tudi jest po tvojem zgledu vse krivice od svojih sovražnikov voljno prejemal, in vse trpljenje tega sveta in skušnjave hudičeve srčno premagoval. Amen.

Mašnik moli Kirije elejson; Jezus je v Kajfeževi hiši od Petra zatajen.

Moj Gospod Jezus Kristus! kateri si bil od poglavarja aposteljnov, svetega Petra, nespametno trikrat zatajen; ponižno te prosim, daj mi, da se bom vselej hudobnih ljudi družine skrbno ogibal, in tako nevarnosti odšel, tebe, svojega nar večega dobrotnika, kdaj pregrešno zatajiti in zapustiti. Amen.

Mašnik se obrne k ljudem in reče: Gospod z vami; Jezus se v svetega Petra obrne.

Usmiljeni moj Zveličar, kateri si z enim samim pogledom svetemu Petru dal spoznati njegov greh, da je dvorišče zapustil in se milo jokal, obrni tudi v mene, te ponižno prosim, svoje milostljive in dobrotljive oči, da pred teboj svoje grehe objokujem in te nikoli ne z djanjem, ne z besedami, ne z mislijo več ne razžalim. Amen.

Mašnik bere list ali epistelj; Jezus je pred Pilatom po krivem tožen.

Moj dobrotljivi Zveličar, kateri si bil od hudobnih judov neusmiljeno in krivično pred Pilatom tožen; dodeli mi, te prosim, se varovati vsih krivic in lažnjivih besedi, in stori, da si bom vedno za dobre dela prizadeval in do konca svojega življenja svetim resnicam katoliške vere vselej zvest ostal. Amen.

Mašnik moli: Očisti moje serce; Jezus je peljan od Pilata k Herodu.

Moj božji Zveličar, kateri se, pred Herodom od neusmiljenih judov po kri-

vem tožen, nisi hotel z nobeno besedo izgovarjati; dodeli mi gnado, da te pri nobeni priložnosti, zavoljo krivic, ktere mi moji sovražniki delajo, ne razžalim; tudi ne pripusti, da bi grešniki skrivnosti naše svete vere zaničevali in njim nečast delali. Amen.

Mašnik bere evangeli; Jezus od Heroda zaničevan je k Pilatu nazaj poslan.

Milostljivi moj gospod Jezus, kteri si od Heroda k Pilatu nazaj poslan, jima priložnost bil, da sta se poprijaznila; daj mi moč, da se nikoli naklepov hudobnežev ne bom bal, temuč da bom iz preganjanja in trpljenja to pridobil, da bom tudi v sredi britkosti vselej vesel in tvoji sveti volji v vsih rečeh popolnoma podveržen. Amen.

Mašnik odkrije kelih; Jezusa slečejo.

Dobrotljivi moj Zveličar, kteri si, da bi bile bolečine bičanja bolj občutil, hotel slečen biti, in svoje golo telo neusmiljenim judom prepustiti; dodeli mi gnado, da z resnično in odkritosrčno

spovedjo odložim staro obleko svojih grehov, da bom slečen posvetnega poželenja in da bo moja duša oblečena z oblačilom dobrih del in svetih čednosti. Amen.

Mašnik daruje hostijo; Jezusa bičajo.

Moj Gospod Jezus Kristus, kateri si, da si večnemu Očetu za moje grehe zadostil, hotel v svojem bičanju svojo predrago kri prelivati; dodeli mi gnado, da v kopeli tvoje presvete krvi omijem svojo dušo od hudih madežev, grehov, da jo bom očišeno v zedinjenji, s tvojim neskončnim zasluženjem nebeškemu Očetu mogel v dar prinesti. Amen.

Mašnik pokrije kelih; Jezusa s trnjem kronajo.

Dobrotljivi Gospod, moj Bog! kateri si, da bi moja dušo iz sužnosti hudičeve otel, kakor kralj bolečin hotel z bodečo trnjevo krono kronan biti, presuni, te prosim, z gorečimi pšicami svoje ljubezni mojo dušo, da bo tem bolj po kroni nebeške slave hrepenela. Amen.

Mašnik si prste umije; Pilat priča Jezusovo nedolžnost.

Usmiljeni Zveličar, Sin živega Boga, kateri si med tem, da je Pilat tvojo nedolžnost pričal, potrpežljivo poslušal vpitje silnih judov, kateri so neusmiljeno tvoje smrti želeli; daj mi gnado, da bom mogel med viharji tega sveta notri do smrti nedolžno živeti in potrpežljivo prenašati hudo preganjanje svojih sovražnikov. Amen.

Mašnik reče: Molite bratje; Pilat pokaže Jezusa Judom, rekoč: „Glejte, človek!“

Moj Gospod Jezus Kristus, kateri si bil z velikim zasramovanjem ves krvav in poln ran od Pilata pred hinavsko judovsko ljudstvo postavljen, daj mi, te prosim, da nikoli ne bom poželil posvetne časti, da se bom tako sodni dan poln zasluženja in lepih čednost mogel prikazati pred tvojo pravično sodbo. Amen.

Mašnik moli predglasje; Jezus je v smrt obsojen.

Milostljivi moj Gospod, kateri si zaslišal krivično obsojenje v smrt, v smrt na trdem križu; dodeli mi gnado, da, kadar se približa moja zadnja ura, se ne bom bal obsojenja v večno smrt, in da bom mogel svojo dušo v tvoje presvete roke izročiti. Amen.

Mašnik moli za žive; Jezusu križ naložijo.

Usmiljeni moj Zveličar, kateri si hotel za odrešenje svetá težki križ na goro Kalvarijo na svojih ramah nesti; dodeli mi gnado, da po tvojem zgledu tudi jest radovoljno objamem križ pokore in trpljenja na tem svetu, in ga potrpežljivo nosim notri do smrti. Amen.

Mašnik položi roki na kelih; Veronika Jezusu potni prt poda.

Moj Gospod Jezus Kristus, kateri si na svojem potu v smrt, usmiljene žene ljubeznjivo opominjal, da naj ne jokajo nad teboj, ampak same nad seboj;

dodeli mi, te prosim, da obilni studenci solz tečejo iz mojih oči, in da z njimi objokujem svoje grehe, kakor tudi grehe svojega bližnjega in tako tvoje dobrote in tvoje neskončne milosti vreden postanem. Amen.

Mašnik dela križ čez dar; Jezusa na križ pribijajo.

Milostljivi Gospod Bog, kateri si nas vse odrešiti hotel, da je bilo tvoje telo na trdi križ pribito; podvrzi, te prosim, vse moje moči tvoji sveti volji, da popolnoma spolnujem tvojo sveto postavo in da bo moja duša vedno s teboj vred na križ pribita. Amen.

Mašnik povzdigne sveto hostijo; Jezusa na križi povzdignejo.

Usmiljeni moj Gospod, kateri si bil od hudobnih judov neusmiljeno na križ pribit, ter od zemlje na kviško povzdignjen; povzdigni, te prosim, tudi mojega duha od posvetnih željá, da ne bom nič družega mislil, kakor na tvoje presveto trpljenje in na tvojo sv. smrt. Amen.

Mašnik povzdigne sveto kri; Jezus na križi
svojo sveto kri preлива.

Gospod in Bog, Jezus Kristus! iz
kterega presvetih ran je tekla rešnja
kri, kakor potok za nas grešnike, daj,
da kadar hude misli in skušnjave mojo
dušo nadlegujejo, vselej pribežim k
tvojim svetim ranam, ter v njih moč in
srčnost najdem, ves čas svojega življenja
s svojimi sovražniki stanovitno se voj-
skovati in jih vselej premagati. Amen.

Mašnik se spomni mrtvih; Jezus prosi na križi
za svoje sovražnike.

Moj usmiljeni Gospod Jezus, kateri,
ko si bil v velikih bolečinah na križi
pribit, si prosil nebeškega Očeta za
zveličanje vsih in tudi svojih sovražni-
kov; vnemi moje srce z nebeškim ognjem
goreče ljubezni, da od tvojega zgleda
podučen, se učim resnično ljubiti svo-
jega bližnjega, in tudi svojim neprijat-
lom dobro storiti. Amen.

Mašnik reče : „Tudi nam grešnikom“; Jezus razbojniku raj obljubi.

Preljubeznjivi moj Gospod, kateri si spokornemu razbojniku, ki je v tebe veroval, nebeški raj obljubil; obrni, te prosim, tudi v mene oči svoje milosti in neskončne dobrote, da bom na koncu svojega življenja mogel zaslišati, o moj Gospod Jezus, tvoj veseli glas: „Danes boš z menoj v raji!“ Amen.

Mašnik moli: Oče naš; Jezus izroči svetega Janeza Marii Devici.

Moj Gospod Jezus Kristus, kateri si s križa sv. Janeza presveti Devici, svoji Materi, izročil, njo pa ravno temu sv. Janezu; dodeli mi milostljivo, da bo tudi moja duša in moje telo ves čas mojega življenja tebi, in tvoji sveti Materi izročeno, da bom čedalje bolj stanovitno po poti duha in popolne pobožnosti hodil. Amen.

Mašnik prelomi sv. hostijo; Jezus na sv. križu umrje.

Milostljivi moj Gospod, kateri si iz ljubezni do mene na križu umirajoč

svojo dušo nebeškemu Očetu izročil; dodeli mi gnado, da bom mogel na tem svetu na duhovni način s teboj umreti, da tako na zadnjo uro tvojo dušo tebi, v tvoje svete roke, in v tvojo neskončno milost in dobroto izročim. Amen.

Mašnik moli: Jagnje božje; veliko grešnikov se pod Jezusovem križu spokorí.

Moj Gospod Jezus Kristus, pri kterega smrti je veliko judov spoznalo in objokovalo svoje grehe; dodeli mi gnado, da bom tudi jest po zasluženji tvoje smrti spoznal in objokoval britko svoje hudobije, in da te v prihodnje ne z mislimi, ne z besedami, ne v djanji več ne razžalim. Amen.

Mašnik zavžije sveto rešnje Telo; Jezusa v grob položijo.

Moj usmiljeni Zveličar, kteri si pripustil, da so po tvoji smrti tvoje neomadeževano telo v novi grob položili, daj mi gnado, da prenovim svoje srce in svojo dušo, da odložim svojo trdovratnost in pokopljem vse posvetne želje

in tako srečno ustanem v tvoji presveti gnadi in prijaznosti. Amen.

Mašnik izplakne in zbriše kelih; Jezusovo telo z dišavami mazilijo.

O moj preljubeznjivi Zveličar, kateri si, preden si bil v grob položen, hotel z dišavami maziljen in od Jožefa in Nikodema v belo tančico zaviti biti; dodeli mi gnado, da, kadar bom pri svetem obhajilu tvoje presveto telo prejel, ga z dišavami prave pobožnosti oddam in v čistem srcu vedno ohranim. Amen.

Mašnik bere na strani altarja; Jezus od smrti vstane.

Moj Gospod Jezus Kristus, kateri si prečudno od smrti vstal in kod častitljivi premagovalec iz groba šel, dodeli mi moč, da tudi jest z resnično žalostjo in pravo pokoro iz hudobij preteklega življenja ustanem in da bom mogel sodni dan na tvoji božji desnici med tvojimi izvoljenimi se prikazati. Amen.

Mašnik reče: Gospod z vami; Jezus se prikaže svojim učencem.

Dobrotljivi moj Gospod, kateri si precej po svojem vstajenji razveselil s svojo pričujočnostjo nar poprej presveto Devico Marijo, svojo ljubo Mater, potem Magdaleno, aposteljne in učence; dodeli mi gnado, da se bom po tem težavnem življenji v večnosti vekomaj mogel veseliti. Amen.

Mašnik moli poslednje molitve; Jezus ostane 40 dni pri svojih učencih.

Moj dobrotljivi Zveličar, kateri si po svojem častitem vstajenji celih 40 dni pri svojih učencih ostal in jih ljubeznjivo učil resnice svoje svete vere; poduči me, te prosim, po tvoji sveti volji popolnoma živeti, da bom v vsim svojem djanji na tanko po nji živel. Amen.

Mašnik reče: Pojdite, maša je končana; Jezus gre v nebó.

Gospod Jezus Kristus, kateri si štirideseti dan po svojem vstajenji od smrti, vpričo svojih učencev, častito v

nebesa šel; dodeli mi, da moja duša zaničuje vse posvetne reči in po večnih hrepení; da nič družega ne iše, kakor tebe, kateri si edina in prava dobrota. Amen.

Mašnik da sv. blagoslov; Jezus pošlje učencem svetega Duha,

Preljubeznjivi moj Gospod Jezus, kateri si svojem učencem, ki so bili v molitvi zbrani iz nebes svetega Duha poslal, da bi jih potrdil; očisti, te prosim, s svojo sveto gnado moje srce, da sv. Duh v njem prijetno stanovanje najde, me potrdi s svojimi sv. darovi in obogati mojo revno dušo. Amen.

Mašnik bere poslednji evangelij; aposteljni oznanujejo evangelij po celem svetu.

Moj milostljivi Zveličar, kateri si po svojem britkem trpljenji in po svojem vnebohodu hotel, da so aposteljni luč tvojega sv. evangelija po temi tega svetá razširjevali; daj mi gnado, da bom stanovitno do konca svojega življenja po naukih tvoje sv. vere živel. Amen.

Zahvala

p o s v e t i m a š i.

O Gospod! ker jest tebe sam ne morem zadosti zahvaliti za tako gnado, da sim bil v pričo pri tej sveti daritvi, ker se tvoje sv. trpljenje, ki si ga iz ljubezni do nas nasé vzel, pred oči postavlja; prosim vse svetnike in svetnice božje; da tebe namesti mene zahvalijo, in te prosim, da mi odpustiš mojo zanikarnost, s katero sim se v tem svetem djanji pregrešil, in stori, da mi bo v odpušanje mojih grehov, v povikšanje gnade, v zadobljenje večne časti in v sladko pomoč vbogim dušam v vicah. Amen.

Druga sveta maša,

kakor se na binkoštno nedeljo v čast
sv. Duhu bere.

V imenu Boga Očeta † in Sina †
in svetega † Duha. Amen.

Mašnik: Stopil bom pred Božji altar.

Strežej: Pred Boga, ki razveseljuje mojo mladost.

M. Sodi me, o Bog! in razsodi mojo pravdo zoper nezvesto ljudstvo; reši me krivičnega in zapeljivega človeka.

St. Ker ti, o Bog! si moja moč; zakaj si me zavrgel in zakaj hodim žalosten, ko me sovražnik stiska.

M. Pošlji svojo luč in svojo resnico, da me peljete in pripeljete na tvojo sveto goro, in v tvoje šotore.

St. In stopil bom pred Božji altar, pred Boga, ki razveseljuje mojo mladost.

M. Hvalil te bom s citrami, o Bog, moj Bog! Zakaj si žalostna moja duša, in zakaj me motiš?

St. Zaupaj v Boga; zakaj še ga bom hvalil; on je pomoč mojega obličja in moj Bog.

M. Čast bodi Bogu Očetu, Sinu in sv. Duhu.

St. Kakor mu je bila v začetku, zdaj in vselej in vekomaj. Amen.

M. Stopil bom pred Božji altar.

St. Pred Boga, ki razveseljuje mojo mladost.

M. Naša pomoč je v imenu Boga.

St. Kteri je vstvaril nebo in zemljo.

M. Jest se spovem Bogu vsegamogočnemu, sveti Marii vselej Devici, sv. Mihaelu arhangelu, sv. Janezu Krstniku, sv. aposteljnomu Petru in Pavlu, vsem Svetnikom in vam bratje, da sim veliko grešil, v mislih, besedah in djanji. Moj dolg, moj dolg, moj nar veči dolg. Zato prosim sv. Marijo, vselej Devico, sv. Mihaela arhangelu, sv. Janeza Krstnika, sv. aposteljna Petra in Pavla, vse Svetnike in vas bratje, molite za me pri Gospodu našem Bogu.

St. Usmili naj se te vsegamogočni Bog, in ti odpusti tvoje grehe in te pripelji v večno življenje.

M. Amen.

St. Jest se spovem vsim Svetnikom in tebi, oče, ker sim vse Svetnike, in tebe, oče, moliti . .

M. Usmili se vas vsegamogočni Bog, in odpusti vam vaše grehe in vas pripelji v večno življenje.

St. Amen.

M. Milost, odvezo in odpušenje naših grehov nam dodeli vsegamogočni Bog.

St. Amen.

M. Bog! obrnil se boš na nas in nas oživel.

St. In veselilo se bo v tebi tvoje ljudstvo.

M. Bog! skaži nam svojo milost.

St. In dodeli nam svoje zveličanje.

M. Bog! usliši mojo molitev.

St. In moje klicanje naj pride do tebe.

M. Gospod z vami!

St. In s tvojim duhom.

Mašnik gre k altarju in reče:

M o l i m o !

Odvzemi nam, prosimo, o Gospod! naše pregrehe, da bomo vredni stopiti s čistim srcem v tvoje svetišče. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Mašnik v sredi altarja priklonjen moli:

Prosimo te, o Gospod, po zasluženji tvojih Svetnikov, katerih svetinje se tu znajdejo, in po zasluženji vsih Svetnikov, da mi odpustiš milostljivo vse moje grehe. Amen.

Mašnik bere na episteljski strani altarja vhod
ali introit :

Duh Gospodov je napolnil vesoljni svet, Alleluja: in njemu, ki vse obsega, je znan vsaki glas. Alleluja (3krat).

(Psalm 67. 2.) Vzdigni naj se Bog in razkrope naj se njegovi sovražniki, in bejže naj spred njegovega obličja, kateri njega sovražijo! Čast bodi Očetu, Sinu in sv. Duhu, kakor mu je bila v začetku, zdaj in vsaki čas od vekomaj do vekomaj.

Duh Gospodov je napolnil vesoljni svet, alleluja: in njemu ki vse obsega, je znan veliki glas. Alleluja (3krat).

Mašnik moli v sredi altarja.

M. Gospod, usmili se nas. — *St.* Gospod usmili se nas. — *M.* Gospod, usmili se nas. — *St.* Kriste, usmili se nas. *M.* Kriste, usmili se nas. — *St.* Kriste, usmili se nas. — *M.* Gospod, usmili se nas. — *St.* Gospod, usmili se nas. — *M.* Gospod, usmili se nas.

Glorija ali slava.

Čast, slava Bogu na višavah, in mir ljudem na zemlji, kateri so prave volje. Hvalimo te, častimo te, molimo te, povišujemo te. Zahvalimo se ti, zavoljo tvoje velike časti. Gospod Bog, nebeški kralj! Bog, vsegamogočni Oče! Gospod edinorojeni Sin, Jezus Kristus! Gospod Bog, jagnje božje! Sin Boga Očeta, ki grehe sveta odjemlješ, usmili se nas! kateri odjemlješ grehe sveta, sprejmi našo prošnjo, ki sediš na desnici Boga Očeta, usmili se nas! Zakaj sam ti si svet, sam ti Gospod; ti sam si nar višji Jezus Kristus, s svetim Duhom v časti Boga Očeta. Amen.

Mašnik proti ljudem obrnivši se, reče:

M. Gospod z vami. — *St.* In s tvojim duhom.

Mašnik moli na episteljski strani altarja:

M o l i m o !

Bog, ki si po razsvitljenji sv. Duha današnji dan srca tvojih vernih podučil:

daj nam v ravno tistem pravo spoznati in njegove tolažbe se vedno veseliti. Po Gospodu našem Jezusu Kristusu, Bog v edinosti z ravno tistem sv. Duhom. Amen.

Berilo iz apostoljskega djanja,
II. p. 1.—12. vrsta.

Ko je bilo petdeset dni dopolnje-
nih, so bili vsi vkupej na tistem mestu.
In vstal je nanagloma z neba šum, ka-
kor prihajočega silnega piša, in je na-
polnil vso hišo, kjer so sedeli. In so
se jim prikazali razdeljeni jeziki kakor
ognja, in je sedel na njih slehrnega. In
so bili napolnjeni vsi s sv. Duhom, in
so začeli govoriti v mnogoterih jezikih,
kakor jim je sv. Duh dal izgovarjati.
Prebivali so pa v Jeruzalemu judje,
bogaboječi možje, iz vsakega naroda,
kteri je pod nebom. Kadar se je pa
ta glas zaslišal, se je množica sošla, in
se je zavzela, ker jih je slišal vsak v
svojem jeziku govoriti. Vsi pa so strmeli
in se čudili, rekoč: Glejte! niso li vsi
ti, ki govore, Galilejci? In kako mi

slišimo vsak svoj jezik, v katerem smo rojeni? (Mi) Partijani, Medijani in Elamitani, in kateri prebivajo v Mezopotamii, v Judeji in Kapadocii, v Pontu in Azii, v Frigii in Pamfilii, v Egiptu in straneh Libije, ktera je pri Cireni, in (mi) ptujci iz Rima, tudi (mi) Judje in spreobrnjeni, (mi) Krečani in Arabci, jih slišimo govoriti v naših jezikih velika dela Božja!

St. Hvala Bogu.

M. Alleluja, alleluja. (Ps. 103. 30.) Izpošlji svojega duha, in so vstvarjene: in obnavljaš obličje zemlje, Alleluja. (Tu se poklekne.) Pridi sveti Duh, napolni srca tvojih vernih: in užgi v njih ogenj tvoje ljubezni.

N a s l e d u j e.

Pridi, sveti Duh, in izpošlji žarke tvoje nebeške luči. Pridi oče vbogih, pridi darov daritelj, luč src oh pridi ti nar boljši tolažnik, sladki duše gost, milo tolažilo. Tolažilo v težavah, hladilo v nadlogah, v solzah tolažba. O naj bolj posrečevalna luč, napolni tvojih

vernih notrajne srca. Brez tvoje svetosti, človek ni nič, nič ni nedolžnega. Operi, kar je umazanega, napoji kar je suhega, ozdravi kar je bolnega. Vkloni, kar je trdovratnega, ogrevaj kar mrzlega, pripelji nazaj, kar je zašlega. Daj tvojim vernim v té zaupajočim sedem svetih darov. Daj pobožnosti plačilo, dodeli nam zveličanja dovršilo, v nebesih večno plačilo. Amen. Alleluja.

Mašnik moli v sredi altarja.

Očisti moje srce in moja usta, vsegamogočni Bog! ki si usta preroka Izaija očistil z živim oglom: tako me očisti s svojo nezasluženo milostjo, da tvoj sv. evangelij vredno oznanujem; po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen. — Blagoslovi me, o Gospod! Gospod bodi v mojem srcu in v mojih ustih, da vredno in spodobno oznanujem njegov evangelij. Amen.

Mašnik gre na evangeljsko stran in reče:

M. Gospod z vami! — *St.* In s tvojim duhom.

Mašnik prekriža evangelij in sebe, rekoó:

M. Besede sv. evangelija, ki ga je popisal sv. Janez XIV. p. 23.—31. v.

Tisti čas je Jezus rekel svojim učencem: Ako me kdo ljubi bo moje besede spolnoval; in moj Oče ga bo ljubil, in bova k njemu prišla, in pri njem prebivala. Kdor me ne ljubi, ne spolnuje mojih besed. In besede, ktere ste slišali, niso moje, ampak Očeta, kateri me je poslal. To sim vam govoril, dokler sim pri vas. Tolažnik sv. Duh pa, kterega bo poslal Oče v mojem imenu, on vas bo učil vse, in vas bo opomnil vsega, kar koli sim vam rekel. Mir vam zapustim, svoj mir vam dam; ne kakor svet daje, vam jest dam. Vaše srce naj se ne prestraši, in naj se ne boji! Slišali ste, da sim vam jest rekel: Grem in pridem k vam. Ako bi me ljubili, bi se pač veselili, da grem k Očetu; zakaj Oče je večí od mene. In zdaj sim vam povedal, preden se zgodi, da bote verovali, kadar se zgodi. Ne bom že veliko z vami govoril. Pride

namreč vojvoda tega sveta, in pri meni nič nima. Ampak da svet spozna, da ljubim Očeta, in tako delam, kakor mi je Oče zapovedal.

Mašnik poljubi bukve in reče:

M. Z evangeljskimi besedami naj bodo zbrisane naše pregrehe. — *St.* Hvala tebi, Kriste!

Mašnik moli v sredi altarja: Vero, rekoč:

Verujem v enega Boga, Očeta vsegamogčnega, stvarnika nebes in zemlje, vseh vidnih in nevidnih reči, in v enega Gospoda Jezusa Kristusa, Sinu Božjega, edinorojenega, ki je rojen iz Očeta od vekomaj, ki je Bog od Boga, luč od luči, pravi Bog od pravega Boga, ki je rojen in ne storjen, ki je z Očetom enega bitja, po katerem je vse stvarjeno, ki je zavoljo nas ljudi, in zavoljo našega zveličanja iz nebes prišel (tukaj se desno koleno pripogne) in je meso nase vzel po svetem Duhu iz Marije Device, ter se učlovečil. Tudi križan bil

za nas pod Poncijem Pilatom, trpel in bil v grob položen. Tretji dan pa je vstal od smrti po besedah pisem. Je šel v nebesa. Sedi na desnici Očeta in bo spet prišel s častjo sodit žive in mrtve; kraljestva njegovega ne bo konca. Verujem v sv. Duha, Gospoda in oživljavca, ki iz Očeta in Sina izhaja, ki ga z Očetom in Sinom vred in enako molimo in častimo: ki je po prerokih govoril. Verujem eno sveto, katoliško in apostoljsko cerkev. Spoznam en krst v spoznanje grehov. Verujem vstajenje mrtvih in prihodnje življenje. Amen.

M. Gospod z vami. — *St.* In s tvojim duhom.

M o l i m o.

Potrdi to, o Bog! kar si med nami storil: s svojega tempeljna v Jeruzalemu, kralji ti bodo darove prinašali. Alleluja.

Pri darovanji kruha moli mašnik:

Vzemi sv. Oče, vsegamogočni večni

Bog! čisti dar, kterega ti jest, tvoj nevredni služabnik, svojemu živemu in pravemu Bogu darujem za svoje brezštevilne grehe, zamere in zanikarnosti, in za vse pričujoče, pa tudi za vse verne kristijane, žive in mertve, da bo meni in njim v zveličanje, in večno življenje.

Mašnik vlije nekaj kapljic vode v vino.

Bog, ki si prečudno stvaril človeka v blagem stanu, in ga še bolj čudno prenovil: daj nam po skrivnosti te vode in tega vina združenim biti s tistega Božjo naturo, ki se je vrednega storil naše človeške nature biti deležen, Jezus Kristus, tvoj Sin, naš Gospod, ki s teboj živi in kraljuje v edinosti sv. Duha, Bog vekomaj. Amen.

Pri darovanji kelha:

Darujemo ti, Gospod! kelih zveličanja na tvojo milost klicaje, da gre pred obličje tvojega veličastva, v prijeten dar za naše in za zveličanje vsega svetá. Amen.

Mašnik moli sredi altarja :

V duhu ponižnosti in s skesanosti srca, nas sprejmi, o Gospod! in naj bo pred tvojim obličjem danes naša daritev taka, da ti bo dopadla, o Gospod Bog! Pridi, posvečevalec, vsegamogočni večni Bog, in posveti ta dar, ki je pripravljen tvojemu sv. imenu.

Mašnik si umije prste na strani altarja in moli:

Z nedolžnimi bom umival svoji roki, in obdajal tvoj altar, o Bog! da bom slišal glas tvoje hvale, in oznanoval vse čudeže tvoje. O Bog! jest ljubim lepoto tvoje hiše, in prebivališče tvojega veličastva. Ne pogubi moje duše s hudobnimi, o Bog! in ne umori me z želnimi krvi, ki je krivica v njih rokah in njih desnica polna podkupnine: jest pa hočem v svoji nedolžnosti živeti. Reši me in usmili se me: na pravem stoji moja noga, v zbirališčih te bom hvalil, o Bog! Čast bodi Bogu Očetu i. t. d.

Mašnik moli sredi altarja :

Dovzemi, sv. Trojica! daritev milosti, ki ti jo darujemo v spomin trpljenja, vstajenja in vnebohoda Jezusa Kristusa, Gospoda našega, in v čast Marije vselej device, sv. Janeza krstnika, sv. aposteljnov Petra in Pavla, njih in vsih družih Svetnikov: naj jim bo v čast, nam pa v zveličanje, in prosijo naj v nebesih za nas, ki obhajamo njih spomin na zemlji. Amen.

Mašnik se proti ljudem obrne in reče :

M. Molite bratje, da bo moja in vaša daritev prijetna Bogu, vsegamogočnemu Očetu. — *St.* Naj vzame, Gospod, tadar iz tvojih rok v hvalo in čast svojega imena, tudi v naš prid in v prid vse svoje sv. cerkve.

T i h a m o l i t e v .

Posveti, prosimo, Gospod Bog, darovane darila, in očisti naša srca po razsvetljenji sv. Duha. Po Gospodu našem Jezusu Kristusu i. t. d.

Tukaj povzdigne mašnik svoj glas :

M. Od vekomaj do vekomaj. — *St.* Amen. — *M.* Gospod z vami. — *St.* In s tvojim duhom. — *M.* Povzdignite srca. — *St.* Imamo jih pri Bogu. — *M.* Hvalimo Gospoda svojega Boga. — *St.* Vredno in prav je. *M.* Res je vredno in prav, spodobno in koristno, da ti hvalo dajemo vselej in povsod, sv. Gospod, vsegamo-gočni Oče, večni Bog! Po Kristusu Gospodu našem. On, ki je šel nad vse neba in sedi na desnici tvoji, je (današnji dan) svetega Duha v svoje do vzete otroke razlil. Zatoraj v naj večem veselji celi svet v okrožji zemlja veseli se. Pa še tudi nadzemeljske stvari in angeljske moči, spevajo slavo tvoje časti brez konca rekoči: Svet, svet, svet Gospod, Bog Sabaot! Polno je nebo in zemlja tvoje časti. Čast tebi na visokosti! Češen bodi, ki pride v Gospodovem imenu! Čast tebi po višavah!

Mašnik se zdaj prikloni in tiho moli:

Ponižno te tedaj prosimo, neizmerno usmiljeni Oče, po Jezusu Kristusu, tvojem Sinu, Gospodu našem, vzemi in posveti te ponudbe, te prečiste darove, ki ti jih darujemo za tvojo katoliško cerkev, da ji mir daš, da jo varuješ, jo ohraniš v edinosti in vladaš po vsem svetu, pa tudi za tvojega služabnika našega papeža I., in našega škofa I., in za našega cesarja I. in za vse, ki so v pravi katoliški in apostoljski veri.

Spomin za žive:

Spomni se, o Bog! svojih služabnikov in služabnic (tukaj se spomin stori za tiste, za ktere hočemo darovati), in vsih pričujočih, katerih vero poznaš in vidiš njih pobožnost, za ktere ti darujemo, ali ki ti sami darujejo ta dar hvale zase, in za vse svoje, za odrešenje svojih duš, za upanje svojega zveličanja in varnosti, in ti pošiljajo svoje želje večnemu, živemu in pravemu Bogu.

Zedinimo se, in nar svetejši dan, Binkošti obhajamo, ko se je sv. Duh aposteljnóm v brezštevlnih jezikih prikazal: pa tudi spomin obhajamo, sosebno častite, vselej Device Marije, matere našega Boga in Gospoda Jezusa Kristusa, pa tudi tvojih aposteljnov in mučencev Petra in Pavla, Andreja, Jakoba, Janeza, Tomaža, Jakoba, Filipa, Jerneja, Matevža, Simona in Tadeja, Lina, Kleta, Klemena, Ksista, Kornelija, Ciprijana, Lorenca, Krizogona, Janeza in Pavla, Kozma in Damjana in vsih tvojih Svetnikov, daj nam po njih zasluženji in prošnjah, da bomo v zavetji tvoje pomoči obvarovoni pri vsih rečeh, po ravno tistem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Mašnik drži roki nad kelhom in moli:

Letò daritev naše ponižnosti, kakor tudi cele družine tvoje, ktero ti darujemo tudi za tiste, katere si z vodo in s sv. Duhom preroditi blagovolil, delivši jim odpušanje vsih pregreh: prosimo te tedaj, o Bog, da jo potolažen

dovzameš in svoje dni v tvojem miru preživeti pustiš; reši nas tudi večnega pogubljenja, in daj nam prištetim biti, med tvoje izvoljene. Po Kristusu, Gospodu našem.

Daj, prosimo te, o Bog! da bo ta dar ves posvečen, sprejet, potrjen, resničen in prijeten; da nam bo spremenjen v telo in kri tvojega preljubega Sina, Gospoda našega, Jezusa Kristusa. Ki je vzel pred svojim trpljenjem ta dan kruh v svoji sveti in častitljevi roki: in je vzdignil oči proti nebu k tebi Bogu Očetu svojemu vsegamogočnemu, te zahvalil, ga posvetil, ga razlomil in dal svojim učencem, rekoč: „Vzemite in jejte vsi od tega. *Zakaj to je moje telo*“.

Mašnik povzdigne sv. hostijo, ter jo ljudem pokaže, da jo molijo, potem kelih odgrne in reče:

Ravno tako je vzel po večerji tudi prečudni kelih v svoji sveti in častiti roki, te spet zahvalil, ga posvetil in dal svojim učencem rekoč: Vze-

mite in pite vsi iz njega, *ker to je kelih moje krvi nove in večne zaveze, skrivnost vere, ktera bo za vas in za njih veliko prelita v odpušenje grehov. Kolikokrat bote to storili, storite v moj spomin.*

Mašnik povzdigne kelih s sv. krvjo, da jo ljudje molijo in reče:

Zavoljo tega tedaj obhajamo, o Gospod! mi tvoji hlapci in tvoje sv. ljudstvo, spomin presvetega trpljenja, od smrti vstajenja in častitega vnebohoda ravno tega Kristusa Sina tvojega, Gospoda našega, in darujemo tvojemu prečudnemu veličastvu od tvojih daril in dobrot, ta čisti dar, ta sveti dar, ta brezmadežni dar, sveti kruh večnega življenja, in kelih večnega zveličanja. — Ponižaj se pogledati na te darove s potolaženim in milostljivim obličjem in vzeti jih, kakor si se bil ponižal vzeti darove svojega hlapca, ponižnega Abeljna, daritve našega očeta Abrahama in sveto in brezmadežno daritev, ki ti jo je daroval Melkizedek, tvoj veliki duhoven.

— Ponižno te prosimo, vsegamogočni Bog! reci prinesti te dari po rokah svojega sv. angelja na svoj višji altar, pred svoje božje veličastvo, da bomo vsi, kar nas bo deležnih tega altarja, in nas zavžilo presveto telo in presveto kri tvojega Sina, napolnjeni z vso dobroto in gnado. Po ravno tem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Spomin za mrtve.

Spomni se, o Gospod! tudi svojih služabnikov in služabnic (tukaj se spomin stori za mrtve, za ktere hočemo moliti), ki so šli pred nami z znamenjem vere, in ki so v miru zaspali. Dodeli jim, o Gospod! te prosimo, in vsim, ki so v Kristusu zaspali, kraj počitka, luči in miru. Po ravno tem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Mašnik se na prsi vdari in moli:

Tudi nam grešnikom, svojim služabnikom, zaupajočim v tvoje veliko usmiljenje, daj delež in družbo s svoji-

mi sv. aposteljni in mučenci, z Janezom, Štefanom, Matijem, Barnabom, Ignacijem, Aleksandrom, Marcelinom, Petrom, s Filicito, Perpetuo, Agato, Lucijo, Nežo, Cecilijo, Anastazijo in z vsemi svojimi svetniki; prosimo te, ne po našem zasluženju, ampak po svoji prizanesljivosti nam daj v njih družbo priti. Po Kristusu, Gospodu našem; po katerem, o Gospod! vselej te dobrote vse stvariš, jih posvetiš, blagosloviš in jih nam podeliš. Po njem, z njim in v njem bodi tebi, Bogu Očetu vsegamogočnemu v edinosti sv. Duha vsa čast in hvala.

Mašnik povzdigne kelih z hostijo in reče:

M. Od vekomaj do vekomaj. — *St.* Amen. — *M.* Molimo. Z zveličarjevo zapovedjo in podučeni z njegovim božjim naukom si upamo reči: Oče nas, ki si v nebesih i. t. d. Reši nas, prosimo, o Gospod! vsega hudega, preteklega, sedajnega in prihodnjega in na prošnjo svete častite, vselej Device božje, matere Marije, svojih sv. aposteljnov Pe-

tra in Pavla in Andreja in vsih Svetnikov, daj nam mir v naših dnevih, da bomo s pomočjo tvoje milosti podpirani vselej greha prosti in vse zmote obvarovani. Po ravno tem Jezusu Kristusu . . . itd. Amen.

Mašnik stori tri križe z koščekom hostije óz kelih rekoč:

M. Mir Gospodov bodi vedno z vami. — *St.* In s tvojim duhom.

Mašnik spusti košček sv. hostije v kelih in reče:

Ta zmes in posvečenje telesa in krvi Gospoda našega Jezusa Kristusa bodi nam, ki jo prejmemo, v večno življenje. Amen.

Mašnik se trikrat na prsi vdari, rekoč:

Jagnje božje, ki grehe sveta odjemlješ, usmili se nas. Jagnje i. t. d.

O Gospod Jezus Kristus! ki si rekel svojim aposteljnom: mir vam zapustim, svoj mir vam dam, ne glej mo-

jih grehov, ampak vero svoje sv. cerkve in daj ji po svoji volji mir in edinost. Ki živiš in kraljuješ Bog od vekomaj do vekomaj. Amen. O Gospod Jezus Kristus! Sin živega Boga, ki si po Očetovi volji s sv. Duhom vred svet s svojo smrtjo v življenje obudil, reši me s svojim presvetim telesom in s svojo presv. kervjo od vsih mojih pregreh in vsega hudega. Daj, da se vselej tvojih zapoved držim, in ne dopusti, da bi se kdaj ločil od tebe, ki živiš in kraljuješ z Bogom Očetom in sv. Duhom od vekomaj. Amen.

O Gospod Jezus Kristus! vžiti tvoje telo, ki ga prejeti se jest nevredni človek predrznem, mi ne bodi v sodbo in pogubo, temuč naj mi bo po tvoji sv. dobroti bramba in zdravje duše. Ki živiš in kraljuješ i. t. d.

Kruh nebeški bom prejel in klical v Gospodovo ime. (Potem se mašnik trikrat na prsi vdari in reče:) O Gospod! nisim vreden, da greš pod mojo streho, temuč le reci z besedo in ozdravljena bo moja duša. (Pri zavživanji

sv. hostije reče mašnik:) Telo Gospoda našega Jezusa Kristusa ohrani naj mojo dušo v večno življenje. Amen. (Pred zavživanjem sv. krvi reče:) Kaj bom povrnil Gospodu za vse, kar mi je dal? Zveličavni kelih bom prijel in klical v Gospodovo ime. Klical bom vanj, in njegovo hvalo oznanoval, in v zavetji bom pred svojimi sovražniki. (Ko sv. kri zavžije reče:) Kri Gospoda našega Jezusa Kristusa ohrani mojo dušo v večno življenje. Amen. (Molitev po zavživanji:) Kar smo z ustmi prejeli, o Gospod! naj bo s čistim srcem zavžito in ta časni dar nam bodi večno zdravilo. Telo tvoje, o Gospod! ki sim ga zavžil, in kri tvoja, ki sim jo pil, naj se z mojim srcem sklene, in daj, da ne bo nič pregrešnega madeža v meni, ker sim s čistimi in svetimi skrivnostmi pokrepčan. Ki živiš in kraljuješ od vekomaj do vekomaj. Amen.

Mašnik moli na episteljski strani:

Vstal je nanagloma z neba šum, kakor prihajočega silnega piša, kjer so

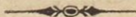
sedeli, Alleluja, in napoljnjeni so bili vsi s sv. Duhom, govoreči mogočnosti božje. Alleluja, alleluja. (Mašnik sredi altarja reče proti ljudstvu:) *M.* Gospod z vami. — *St.* In s tvojim duhom. (Molitev po obhajilu:) Naša srca naj svetega Duha sprejema očisti, o Gospod! in naše notranje z pokropom njegove rose blagri. Po Gospodu našem Jezusu Kristusu itd. *M.* Gospod z vami. — *St.* In s tvojim duhom. — *M.* Hvala Bogu!

Mašnik moli sredi altarja:

Naj ti, o sv. Trojica! opravilo moje službe dopade, in daj, da bo daritev, ki sim jo nevredni človek pred očmi tvojega veličastva daroval, tebi prijetna, za me pa, in za vse, ki sim jo zanjo opravil, spravna po milosti tvoji. Amen. (Blagoslov:) Blagoslovi vas vsegamogočni Bog † Oče, in † Sin in † sv. Duh. Amen. *M.* Gospod z vami. — *St.* In s tvojim duhom. — *M.* Začetek sv. evangelija po spisu sv. Janeza. — *St.* Čast tebi, o Gospod! — *M.* V začetku je

bila Beseda, in Beseda je bila pri Bogu in Bog je bila Beseda. Ta je bila v začetku pri Bogu. Vse je po nji storjeno in brez nje ni nič storjeno, kar je storjenega. V nji je bilo življenje, in življenje je bilo luč ljudi. In luč v temi sveti in tema je ni zapopadla. Bil je človek poslan od Boga, ki mu je bilo ime Janez. Ta je prišel v spričevanje, da je spričeval od luči. Bila je prava luč, ki razsvetli vsacega človeka, kateri pride na svet. Na svetu je bil in svet je po njemu storjen in svet ga ni spoznal. V svojo last je prišel, in njegovi ga niso sprejeli. Kolikor pa jih ga je sprejelo, jim je dal oblast Božjim otrokom biti, in njim, ki verujejo v njegovo ime, ki niso iz krvi, ne iz volje mesa, ne iz volje moža, ampak iz Boga rojeni. In Beseda (tukaj se z desnim kolonom pripogne) je meso postala, in je med nami prebivala, in smo vidili njeno čast kot čast edinorojenega od Očeta, polnega milosti in resnice.

St. Bogu bodi hvala!

III.

Zakrament svete Pokore.

Molitev pred izpraševanjem vesti.

Pozno k tebi pridem, o križani Jezus! Čas je, da se zopet s teboj zedinim; koliko mladenčev je med tem časom, ko sim jest le grehu živel, smrt pobrala? Kaj bi ne bil tudi jest zamogel z unimi vred iz tega sveta poklican in po tvoji pravični sodbi vekomaj pogubljen biti? Le tvoja prizanosljiva milost in neskončna dobrota me je še pri življenji pustila; zatoraj me tudi zdaj ne zavrzi mene ubozega in skesanega grešnika! Umirajoč si na sv. križu desnemu razbojniku vse odpustil, o Jezus Nazarenski! usmili se tudi zdaj mene in me zopet za svojega otroka do vzemi. Usmili se mene, o Jezus, usmili se me, ki „se usmiliš vsih zarad storjene pokore“. Buk. mod. 11, 24.

Zgubljena ovčica sim postal, o dobri pastir, mili Jezus! poiši tvojega zgubljenega otroka in pelji me nazaj na pravo pot tvojih zapoved. Saj si ja rekel: „Obiskal bom svoje ovce; kar je zgubljenega poiskal, kar zavrženega nazaj pripeljal, kar odlomljenega privezal, in kar slabotnega zopet okrepčal“.

O usmiljeni nebeški Oče! k drugim dobrotam, ktere si mi že brezštevilno dal, dodeni mi še to gnado, da moj zatemnjeni um razsvetliš, slabotno voljo pokrepčaš, da čisto spoznam kaj sim grešil v mislih, željah, besedah in djanji, zoper tebe, zoper svojega bližnjega in zoper samega sebe. Amen.

Sprašuj zdaj svojo vest po naslednjemu zgledu:

Ali molim vselej zjutraj — opoldne — zvečer? pred jedjo in po jedi? Se rad učim kršanskega nauka v šoli? doma? Sim pri zadnji spovedi vse povedal? kaj pozabil? zmanjšal? ali celo še zamolčal? Sim naloženo pokoro in vse kar mi je bilo od g. spovednika zapovedano na tanko spolnil? Sim imeni Jezus, Marija večkrat brez spoštovanja izrekel? sim klel? rotil? pridušal

se? Sim bil v molitvi len? radovoljno raztresen? — Sim bil ob nedeljah in zapovedanih praznikih spodobno pri celi sveti maši? pridigi? kršanskim nauku? Sim v crkvi šepetal? govoril? smejal? pahal? in sploh se nedostojno obnašal? — Sim stariše ubogal? častil? z brati in sestrami v miru živel? Molim kaj zanje? Sim jim grdo nazaj odgovarjal? jih zasmehoval? zaničeval? v potrebah nič jim postregel ali pomagal? jih oponašal? jim grde priimke dajal? — Sim preveč jedel ali pil? sim bil jezen? nepotrpežljiv? sim sebi ali drugim kaj na zdravji škodoval? Sim se s kom kregal? ga zmirjal? — Sim kaj kterikrat radovoljno grdega in nečistega mislil? želim? govoril? pel? gledal? storil? kaj tacega rad poslušal? drugim pravil? Sim ktereга v kaki grdi greh zapeljal? — Sim komu kaj vzel? ukradel? ukradene reči prodajal? kaj najdenega ne nazaj povrnil? sim kteriga ogoljfal? Sim škodo delal na polji? na paši? po vrteh? Sim storjeno škodo poravnal? krivično blago povrnil? Sim vne-marno zapravljal? — Sim lagal? po krivem govoril? pričal? bližnjega pregrehe drugim pravil? obrekoval? opravljal? pre-

klical obrekovanje in opravljanje? — Sim bil komu nevošljiv? mu kaj slabega želim? privošil? se veselil, če se je drugemu slabo godilo? — Sim si kaj pritrgal? se kaj postil? se skrbno na spoved pripravljaj? Sim sveto obhajilo vredno prejel? Ni bilo nemara celo božji rop? — Sim se pregrešil zoper — naglavne — tuje — v nebo-pijče — ali grehe zoper svetega Duha? (Vse te grehe najdeš pri poglavitnih resnicah kršanskega nauka, ki pozneje sledijo, in svojo vest po tem zgledu dalje sprašuj!)

Molitev po spraševanji vesti.

O sveti Duh! razsvetlil si s svojo lučjo moj um in moj spomin in dal si mi spoznati, kaj, v čem, in koliko je mojega greha. Oh, nebeški Oče, spoznam število svojih grehov! Kolikokrat sim te zopet razžalil! Zavoljo mojih hudobij me strah in grôza obhaja, ker sim z njimi v novič križal Jezusa Kristusa! Zaslužim smrt, zaslužim strašan ogenj v peklu! Vendar mi odpusti, o dobrotljivi Bog, saj nočeš smrti grešnika, ampak le njegove pokore, da zopet živi. Trdno sklenem od tega trenutka nikdar

več te razžaliti. Vedno se hočem ogibati greha in grehov priložnosti; posebno unega greha, une priložnosti — — — Glej, nebeški Oče! svojega Sina, zavoljo njegovega trpljenja mi prizanesi. Upam, da mi boš odpustil, kakor si odpustil sv. Petru, desnemu razbojniku, sv. Mariji Magdaleni! Moj angelj varh tvoji priprošnji se izročim. Marija in vsi Svetniki prosite za me pri Bogu, za ne ubozega grešnika. Saj nisi Marija ti zastonj imenovana „pribižališče grešnikov!“

Zdaj pojdi k spovednici in tam v visti mirno čakaj, da na tebe vrsta pride. Med tem časom premišluj velikost tvojih grehov, ojstrost božje kazni, trpljenje zavrženih v peclu. Premišluj pa tudi neizmerno milost in dobroto tvojega Zveličarja Jezusa Kristusa. Ko si na vrsto prišel, poklekni pred spovednico, skleni roki skupaj in ko spovednik linico oprejo moli: Očitno spoved:

Prosim, duhovni Oče, svetega blagoslova, da se svojih grehov prav in čisto spovem. (Zdaj se pokrižaj in reci :) Jest, ubogi grešnik, se spovem Bogu vsega-mogočnemu, Mariji, Materi Božji, vsim ljubim Svetnikom in Vam, častitljivemu

mašniku, Božjemu namestniku, da sim po svoji zadnji spovedi velikokrat in obilno grešil z mislimi, z željami, z besedami in djanjem; posebno se pa obtožim, da sim: (zdaj začni svoje grehe razločno, kar je mogoče s poštenimi besedami, ne pretiho, ne preglasno, tako da te le spovednik lahko slišijo, drugi pa ne, pripovedovati; ko si vse grehe povedal začni precej: Sklep moliti, ki se takole glasi:

Ti in vsi moji drugi grehi, ki se jih spomnim ali ne, ki sim jih ali sam storil, ali pa kriv bil, da so jih drugi storili, so mi iz srca žal, ker sim Boga, njega samo sveto in preljubeznjivo dobroto, z njimi razžalil. Terdno sklenem, nič več ne grešiti, in vsih priložnost v greh se varovati! Prosim, duhovni Oče, zveličavne pokore in svete odveze, če sim je vreden.

(Zdaj zvesto poslušaj nauke, ki ti jih bodo gospod spovednik dali, zapomni si dobro naloženo pokoro, in če nisi jih dobro slišal ali razumel, jih prosil, da ti še enkrat povedo in potem moli:) *Gre vengo ali kes:*

O moj Bog, vsi moji storjeni grehi so mi iz srca žal, ker sim tebe, svojega preljubeznjivega Boga, tebe, vso svetost

in neskončno dobroto, ki te iz vsega srca ljubim, ž njimi razžalil. Trdno sklenem, s tvojo gnado svoje življenje poboljšati, in vse, tudi smrt raji pretrpeti, kakor tebe, svojega Boga, tebe neskončno svetost in dobroto, še kdaj s kakim grehom razžaliti. Daj mi gnado, da spolnim ta svoj sklep! Prosim te po neskončnim zasluženji, tvojega Božjega Sina, našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa. Amen.

(Ko si odvezo zadobil in tako spoved opravil, pojdi od spovednice pred velki altar, kjer je sveto Rešnje Telo shranjeno, poklekni in moli:)

Molitev po spovedi.

Dovzemi, ponižno te prosim, moj milostljivi in dobrotljivi Gospod Bog! mojo skesano spoved. Razvezal si vezi, ki so me peklu vezale, otel si mojo dušo od pogube in jo omito po tvoji sveti krvi zopet v stan gnade božje postavil. Hvali moja duša Gospoda narvišega, in ne pozabi njegovih dobrot; ker on je moje grehe odpustil, ozdravil vse moje slabosti, obdal jo z milostjo

in obdaroval z gnado svetega Duha. Dovzel me je zopet za svojega otroka; tedaj hočem tudi kakor dobri otrok tebi svojemu usmiljenemu Očetu vedno zvesto služiti. Le tvoja pomoč bodi vedno z menoj, da nič več v greh ne zajdem.

O Marija, brez madeža spočeta Devica! sprosi mi od tvojega ljubega Sina, da bom od zdaj za naprej stano- viten ostal v dobrem. Pribežim pod tvojo pomoč, tebi, o Marija! se popol- noma izročim. Moj angelj varh in moj sveti patron potrjujta me v mojem da- našnjem sklepu, da srečno v svete ne- besa pridem. O sveti Duh razsvitluj moj um, da nič več v tmine grdih pre- greh ne zajdem, potrdi me v tvoji sveti gnadi, da le v njej živeč vse za Boga delam in konec svojega življenja srečno v sveti raj pridem. Amen.

Molitev za odpustke.

Vsegamogočni, večni Bog! trdno se zanesem, da sim po tvoji veliki mi- losti od vsih pregreh in večnih kazni odvezan, vendar vem, da morem še za časne kazni zadostiti in ker je moje

lastno prizadevanje preslabo; toraj pribežim k neusahljivemu zakladu zadoštenja tvojega Sina, našega Gospoda Jezusa Kristusa, Matere Božje in vsih družih Svetnikov, da se njega moja slabost in potreba vdeleži, in mi tako obilniši odpušanje časnih kazni doide. Dopolni, o Gospod! po svoji milosti, kar mi sv. cerkev v odpustkih obeta. Amen.

Molitev v namen sv. cerkve.

V zadobljenje odpustkov prosim po misli tvoje sv. cerkve, o dobrotljivi Bog! Vodi, ohrani in povišaj to svojo sveto cerkev, obvaruj njene pastirje in vse kršansko ljudstvo v svoji sv. veri; ponižaj njene sovražnike, zateri vse krive vere, dodeli vsim kršanskim kraljem in oblastnikom mir in pravo edinovoljnost, in daj vsemu kršanskemu ljudstvu pokoj in edinost. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Oče naš. Češena si Marija (sedemkrat).
Vero (enkrat).

IV.

Zakrament sv. Rešnjega Telesa.

Molitev pred svetim obhajilom.

Preden pristopiš k sv. obhajilu, dobro premisli besede sv. aposteljna Pavla, ki govori: „Naj človek sam sebe presodi; in tako naj jê od tega kruha in pije od keliha. Zakaj, kdor nevredno jê in pije, si sodbo jê in pije, ker ne razloči telesa Gospodovega“. I. Kor. 11, 28, 29. Da si ti kaj tacega ne zgodi, opravi natančno spoved; tisti dan pred sv. obhajilom si v jedi in pijači kaj več pritrčaj, posebno to zvečer in opravi goreče tvojo večerno molitev. Na dan sv. obhajila bolj zgodno vstani in prve misli naj bodo: Kdo je, ki k meni pride? kdo sim jest, ki k njemu grem? kako hočem k njemu iti? kako ga sprejeti? Zakaj on pride k meni? itd. Opravi goreče tvojo jutranjo molitev, pojdi bolj zgodaj v cerkev in moli tam k ljubeznjivemu Zveličarju. Obudi djanje Vere, upanja, ljubezni, potem pa moli:

O dobrotljivi milostljivi Bog! kako velika so dela tvoje milosti. Jest pojdem k božji mizi in hrepenim prejeti pravo živo telo in kri Jezusa Kristusa.

Trdno verujem, da je pod podobo svete hostije pravi živi Jezus, Sin Božji, Bog in človek skupaj, z krvijo in mesom, z dušo in telesom. Pridi tedaj ti moj Jezus, Bog mojega srca, moja nar večja dobrotar, glej moje srce je pripravljeno v vsej ponižnosti prejeti tebe mojega Boga, stvarnika, odrešenika in zveličarja. O moj Jezus, želim te v svoje srce; želim se s teboj skleniti; pridi tedaj, oh pridi in ne mudi se več! Spolni moje srčno hrepenenje, vžgi v meni gorečo ljubezen in pripravi si v mojem srcu ljubo stanovanje. O kako si jest želim, da bi zamogel z gorečo ljubeznijo in čednostmi vsih Svetnikov ozaljšan biti!

Ti, o Jezus! si rekel: „Pustite male k meni priti!“ In: „Pridite k meni vsi, ki ste revni in obloženi in jest vas bom poživel“. Zatoraj tudi jest revna stvar k tebi hitim, in te v ljubezni prijeti želim. Ozri se na moje želje; res da se v svoji grešnosti ne smem k tebi bližati, vendar ti me obilniši očisti, in pridi k meni, o Jezus; skleni se z mojo dušo, poživi jo za vse dobro, ukroti v meni vse hudo nagnje-

nje in ostani po tej sveti jedi vedno z menoj!

Pomagaj mi še ti, o Marija, prečista Devica in moja ljuba Mati! da vredno prejmem živega Boga in se z njim veselim. Moj angel varh in moj sveti patron tudi vama se priporočam, da me varujeta, da ko bom mojega Zveličarja prejel, ga potem nikdar z grehom zgubil ne bom.

Ko ministrant pozvoni moli še enkrat: Grevengo; ko mašnik sv. hostijo kažejo, trkaj na prsa in reci trikrat: Gospod! nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le besedo in ozdravljena bo moja duša. Ko so mašnik sveto hostijo ti na jezik položili, jo pusti, da se ondi raztopi, potem jo zavžij in reci: Telo Gospoda našega Jezusa Kristusa, obvaruj mojo dušo k večnemu življenju. Amen.

Molitev po svetem obhajilu.

O moj Jezus, moj preljubeznjivi Zveličar! Kolika je tvoja dobrota, kolika je moja sreča! Moja duša je po tebi hrepenela in že v mojem srcu prebivaš. Moja duša povišuje Gospoda in

moj duh se razveseljuje v Bogu, mojem Zveličarji, ker on je velike reči nad menoj storil. O vi nebeški duhovi, o vi izvoljeni Svetniki Božji, vas prosim, pomagajte meni, mojega nar večji časti in hvale vrednega Boga, častiti in hvaliti. Amen.

O Gospod Jezus Kristus! bodi ti-sučkrat češen in hvaljen, ti beseda Očeta nebeškega, ti izveličanje sveta, ti studenec vsih dobrot in milost vsih sirot. Bodi češen moj nar boljši prijatelj, moja tolažba, moj mir, moje večno življenje. Kaj vendar ti hočem povrniti, o moj Jezus! za vse tvoje dobrote? Glej v duhu ponižnosti se tebi darujem, dušo in telo, vse ti dam. Naj ti bo prijeten moj dar. O Jezus, tebi živim! o Jezus, tebi umerjem! tvoj sim živ in mrtev. Amen.

Vsega se hočem tebi izročiti. Moje telo, mojo dušo, celo moje življenje. Ohrani me v vsem dobrem, oživljaj mojo vero, utrduj moje upanje, vžgi mojo ljubezen. O dobrotljivi Zveličar, ki si zdaj k meni prišel, ostani vedno z mojo dušo sklenjen, nikdar me ne

zapusti, in ne daj, da bi me ktera stvar kdaj od tebe ločila. O Marija! in vsi Svetniki, vi mi zato milosti pri Jezusu izprositate, namesto mene ga obilnejši počastite, da kar mi je manjkalo vrednosti in gorečnosti, vi za mene nadomestite. Amen.

Še to prošnjo usliši, o moj milostljivi Jezus! da se usmiliš vsih svojih služabnikov in služabnic, za ktere je moja dolžnost več moliti (staršev — bratov — sester — dobrotnikov), tudi vsih živih in mrtvih vernih kristjanov, posebno pa tistih duš v vicah, za ktere sim nar bolj dolžan moliti, in moje molitve ne mara nar bolj potrebujejo. Amen.

Duša Kristusova posveti me. — Telo Kristusovo izveličaj me. — Kri Kristusova napoji me. — Voda strani Kristusove operi me. — Trpljenje Kristusovo potrdi me. — O dobrotljivi Jezus usliši me. — V tvoje svete rane zakrij me. — Od tebe se ločiti ne pusti me. — Pred hudim sovražnikom obvaruj me. — Na mojo smrtno uro pokličiči

me, in zapovej mi, da pridem k tebi, da z vsemi Svetniki bom hvalil te na veke vse. Amen.

V.

Posebne molitve.

K svojima patronoma.

Moj sveti patron I., ki sim te jest za mojega pomočnika in priprošnika pri sv. krstu dobil in ti sveti I., ki si mi bil pri sveti birmi v mojega patrona izvoljen, jest vaju hvalim in častim, za vse darove in dobrote, ki sta mi jih pri Bogu sprosila. Prosim vaju, pridita mi tudi od zdaj zanaprej v vsih skušnjavah in težavah v temu življenji na pomoč, stojita mi posebno na zadnjo uro z vajino priprošnjo na strani. Napeljujta me vedno k pravi ponižnosti, angeljski čistosti, k voljni vdanosti v božjo voljo. Za vama v svetosti hoditi želim in tudi za vama v večno čast priti hrepenim,

toraj vama z nar večim zaupanjem izročim dušo in telo in vaju prosim za vašino posebno priprošnjo pri Bogu, kterege naj bi enkrat z vama vred od obličja do obličja gledal in vekomaj vžival. Amen.

K Angelu varhu.

O moj angel varh! Bog je mene tebi izročil v mojega varha in zvestega vodnika od začetka mojega življenja. Varuj me vsih nesreč na telesu, posebno pa na duši. Zato pa hočem vedno na tvoj glas slušati, vsaki dan, posebno pa v hudih skušnjavah na te klicati in se vpričo tebe vsake pregrešne besede, vsakega hudega djanja varovati. Stoj mi na strani v moji poslednji uri, in kadar se bo duša od mojega telesa ločila, govori zanjo pred sodnikom, da po milostljivi sodbi večno zveličanje zadbim. Amen.

K Materi Božji.

O nar svetejša Devica, Marija mati božja, gnan od posebnega hrepe-

njenja, tebi služiti, te danes izvolim v pričo tvojega čistega ženina sv. Jožefa, mojega angela varha in cele svete nebeške družbe, v svojo posebno Gospo, Patrono in Mater; ter trdno sklenem, tebe vedno nasledovati, tebi služiti, pri tebi pripomoči iskati. Akoravno nevrden, vendar, te prosim, milostljiva Mati, po nar svetejši krvi Jezusa Kristusa, da me med število svojih sinov do vzeti blagovoliš in mi od Boga to gnado sprosiš, da v vsih mojih mislih, željah, besedah in djanji tak nastanem, kakoršnega me ti hočeš imeti, da vedno Bogu in tebi dopadem in mi na strani stojiš ob moji smrtni uri. Amen.

K svetemu Jožefu.

O sveti Jožef, mojega Zveličarja Jezusa Kristusa zvesti oskrbnik in rednik, naj čistejši ženin Marije prečiste Device, jaz te danes izvolim v svojega posebnega patrona in priprošnika, ter trdno sklenem, te nikdar zapustiti in za razširjevanje tvojega češenja skrbeti. Ponižno te prosim, vzemi me za svojega branjenca, poduči me v dvomih, tolaži

v nadlogah, brani v skušnjavah zoper čistost! Kristus in Marija sta ti na strani stala, ko si umiral, stoj tudi ti meni z Kristusom in Marijo na strani, kadar se bo duša od mojega trupla ločila. V življenji in v smrti izročim svojo vbogo dušo v vaše roke: Jezus, Marija in sv. Jožef. Amen.

K svetemu Alojziju.

O sveti Alojzij! ki si svoje truplo z čudovito ojestrostjo križal in tako angel v mrljivem telesu postal, sprosi mi gnado od Boga, njega tudi tako goreče ljubiti in mu zvesto služiti. Sprosi mi posebno to pomoč, prelepo nedolžnost in čistost ohraniti, in vse skušnjave zoper to angeljsko čednost premagati. Zadobi mi pa tudi duha prave pokore za moje grehe, kakor si jo ti, dasiravno nedolžen, delal; da tako s čistim telesom za teboj v nebesa priti zamorem. Amen.

Molitev mladega bolnika za zdravje.

Kako dobro je, o Bog! da zdrave in vesele dni mladosti, v časih z bole-

činami in trpljenjem pretrgaš! Dokler je človek zdrav in močan, pač malokdaj misli nate, na smrt in na tvojo sodbo, o Bog! Kako malo se zmeni za dobro opominjevanje, kako len je v dobrem, kolikanj napak in grehov doprinese? Kako malo spoštuje svoje stariše. Toraj pošlješ mlademu človeku trpljenje in boleznì, da ga na potu pregrehe ustaviš. V tem spoznam tvojo neskončno modrost, o Bog! ker me hočeš od hudega odvrniti in k dobremu nagniti. Hočem premišljevati svoje grehe in napake, jih srčno obžalovati in po skesani spovedi z volnim trpljenjem moje boleznì za nje zadostovati. Obljubim ti pa tudi, če mi zopet zdravje daš, tvojim svetim zapovedim bolj stanovitno pokoršino skazovati. Je pa tvoja volja, da celo nikoli več ne ozdravim, me vzemi le kmalo k sebi, o ljubi nebeški Oče, vzemi me v svoja nebesa, v katerih ne bom več bolan, in nič več trpel ne bom. Amen.

Molitev po zadobljenem zdravji.

Srčno se ti zahvalim, o moj Bog!

da si mi zopet ljubo zdravje dodelil. Daj mi, da nikdar ne pozabim dobrih sklepov, ki sim jih že blizo groba pred tvojim obličjem storil. Daj mi, da mi bo vedno v spominu tista strašna ura, ki bo treba pred tvoj ostri stol stopiti, da se zopet v posvetno veselje ne zakopljem in tebe ne pozabim, kateri s Sinom in sv. Duhom živiš in kraljuješ vekomaj. Amen.

Molitev otrok za starše.

O Bog! ti sam si zapovedal, naj otroci spoštujejo očeta in mater in si na to veliko obljubo dal. Pomagaj mi, da zvesto spolnujem, kar mi do mojih staršev zapoveduješ, sam jim ti obilno povrni, kar mi dobrega storijo. Obvaruj in ohrani jih vsaki čas; blagoslovi njih skrb, daj jim bolj in bolj sveto živeti na tem svetu, kdaj pa k tebi priti v večno življenje. Amen.

Molitev za mrtve starše.

O Bog! ki si nam zapovedal, očeta in mater spoštovati, dobrotljivo se usmili

duše mojega očeta in moje matere in odpusti jim grehe, ter jim daj, tebe v veselji večne svetlobe gledati. Amen.

Molitev za verne duše v vicah.

Bog, stvarnik in odrešenik vsih vernih, dodeli dušam svojih služabnikov in služabnic odpušenje vsih grehov, da milostljivo zanesenje, kterega so vselej želeli, po bogaboječih prošnjah dosežejo. Kteri živiš in kraljuješ vekomaj. Amen.

Litanije vseh svetnikov.

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod! usmili se nas!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Bog Oče nebeški, usmili se nas!

Bog Sin, Odrešenik svetá, usmili se nas!

Bog sveti Duh, usmili se nas!

Sveta Trojica, en sam Bog, usmili se nas!

Sveta Marija,
 Sv. Mati Božja,
 Sv. devic Devica,
 Sv. Mihael,
 Sv. Gabriel,
 Sv. Rafael,

za nas
 Boga prosil!

Vsi sveti angeli in arhangeli, za nas
 Boga prosite!

Vse svete verste zveličanih duhov, za
 nas Boga prosite!

Sv. Janez Krstnik, za nas Boga prosil!

Sv. Jožef, za nas Boga prosil!

Vsi sveti očaki in preroki, za nas Boga
 prosite!

Sv. Peter,
 Sv. Pavel,
 Sv. Andrej,
 Sv. Jakop,
 Sv. Janez,
 Sv. Tomaž,
 Sv. Jakop,
 Sv. Filip,
 Sv. Jernej,
 Sv. Matevž,
 Sv. Simon,
 Sv. Tadej,
 Sv. Matija,

za nas
 Boga prosil!

Sv. Barnaba,
 Sv. Lukež,
 Sv. Marka,

} za nas Boga prosi!

Vsi sveti aposteljni in evangelisti, za
 nas Boga prosite!

Vsi sveti učenci Gospodovi, za nas Boga
 prosite!

Vsi sveti nedolžni otroci, za nas Boga
 prosite!

Sv. Štefan,
 Sv. Lavrenci,
 Sv. Vincenci,

} za nas Boga prosi!

Sv. Fabijan in Sebastjan,
 Sv. Janez in Pavel,
 Sv. Kozma in Damijan,
 Sv. Gervazi in Protazi,

} za nas
 Boga prosita!

Vsi sveti marterniki, za nas Boga pro-
 site!

Sv. Silvester,
 Sv. Gregori,
 Sv. Ambrož,
 Sv. Avguštin,
 Sv. Jeronim,
 Sv. Martin,
 Sv. Nikolaj,

} za nas
 Boga prosi!

Vsi sveti škofje in spoznovavci, za nas
 Boga prosite!

Vsi sveti učeniki, za nas Boga prosite!

Sv. Anton,	}	za nas Boga prosi!
Sv. Benedikt,		
Sv. Bernard,		
Sv. Dominik,		
Sv. Frančišek,		

Vsi sveti mašniki in leviti, za nas Boga prosite!

Vsi sveti mnih in pušavniki, za nas Boga prosite!

Sv. Marija Magdalena,	}	za nas Boga prosi!
Sv. Agata,		
Sv. Lucija,		
Sv. Neža,		
Sv. Cecilija,		
Sv. Katarina, Sv. Anastazija,		

Vse svete device in vdove, za nas Boga prosite!

Vsi svetniki in svetnice Božje, za nas Boga prosite!

Bodi nam milostljiv; zanesi nam, o Gospod!

Bodi nam milostljiv; usliši nas, o Gospod!

Vsega hudega,
 Vsega greha,
 Svoje jeze,
 Nagle in neprevidene smrti,
 Skušnjav hudičevih,
 Jeze, sovraštva in vse hude volje,
 Duhá nečistosti,
 Treska in hudega vremena,
 Šibe potresa,
 Kuge, lakote in vojske,
 Večne smrti,
 S skrivnostjo svojega svetega včlo-
 večanja,
 S svojim prihodom,
 S svojim rojstvom,
 S svojim krstom in svetim postom,
 S svojim križem in trpljenjem,
 S svojo smrtjo in svojim pokopom,
 S svojim svetim vstajenjem,
 S svojim čudovitnim vnebohodom,
 S prihodom Tolažnika svetega Duha,
 V dan sodbe,

Mi grešniki,
 Da nam zanesi,
 Da nam odpusti,
 Da nas k pravi pokori pripelji,

reši nas, o Gospod!

posimo te,
sliši nas!

Da svojo sveto cerkev vladaj in ohrani,
 Da pastirja apostoljskega in vse
 cerkvene stanove v svoji sveti
 veri ohrani,

Da sovražnike svete cerkve ponižaj,
 Da našega cesarja obvaruj,

Da keršanskim kraljem in oblastni-
 kom mir in pravo enovoljnost daruj,

Da vsemu keršanskemu ljudstvu mir
 in edinost dodeli,

Da nas vse v svoji sveti službi po-
 terdi in ohrani,

Da naše misli k nebeškim željam
 povzdigni,

Da vsem našim dobrotnikom večne
 dari dodeli,

Da duše naše in naših bratov, bliž-
 njih in dobrotnikov večnega po-
 gubljenja reši,

Da sad zemlji daj in ohrani,

Da vsem vernim dušam večni po-
 koj dodeli,

Da nas usliši,

Sin božji,

Jagnje Božje, ki grehe svetá odjemlješ;
 zanesi nam, o Gospod!

prosimo te, sliši nas!

Jagnje Božje, ki grehe svetá odjemlješ;
usliši nas, o Gospod!

Jagnje Božje, ki grehe svetá odjemlješ;
usmili se nas, o Gospod!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Oče naš (i. t. d. tiho).

V. In nas ne vpelji v skušnjavao.

O. Temuč reši nas hudega. Amen.

*Molitve po litanijah pri popoldanji
službi Božji ob nedeljah in prazni-
kih, kateri niso Matere Božje.*

K svetemu rešnjemu Telesu.

(Kadar je izpostavljeno.)

V. Kruh z nebes si jim dodelil.

O. Kteri ima vso sladkost v sebi.

M o l i m o.

O Bog! kateri si nam v prečudnem
zakramentu spomin svojega terpljenja
zapustil, daj nam, te prosimo, svete

skrivnosti tvojega telesa in tvoje krvi tako častiti, da sad tvojega odrešenja vedno v sebi čutimo. (Kteri živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti svetega Duha, Bog vekomaj. Amen.)

Za odvernjenje vseh nadlog in nevarnost.

Vsegamogočni, večni Bog! nebeški Oče! poglej z očmi svoje neskončne milosti naše reve in nadloge. Usmili se vseh vernih kristjanov, za ktere se je tvoj edinorojeni Sin, naš Gospod in Zveličar Jezus Kristus, voljno grešnikom v roke dal, in je tudi svojo drago kri na lesu svetega križa prelil. Po tem Gospodu Jezusu odverni, milostljivi Oče! zaslužene šibe, sedanje in prihodnje nevarnosti, punte, vojsko, kugo, lakoto, dragino, bolezni in žalostne revne čase.

Vsegamogočni, večni Bog! usmili se svojega služabnike, našega papeža I., in vodi ga po potu večnega življenja, da bo s tvojo pomočjo, kar je tebi prijetno, želel in z vso močjo storil.

O Bog, pastir in vladar vseh vernih! glej milostljivo na svojega slu-

žabnika našega škofa I., ki si ga pastirja naši škofii postavil; dodeli mu, da tistim, čez ktere je postavljen, z besedo in z djanjem k dobremu služi, in tako s čedo, ki mu je izročena, večno življenje doseže.

Bog, varh vseh kraljestev, dodeli svojemu služabniku, našemu cesarju I., spoznati in častiti tvojo moč, s katero se sovražnik premaga, da bo, ker je iz tvoje volje cesar postal, tudi v tvojem varstvu vselej mogočen.

Razsvetli in poterdi v vsem dobrem duhovske in deželske oblastnike in gosposke, da nas bodo na vse to napeljevali, kar more k tvoji Božji časti, k našemu zveličanju in k miru in sreči vsega kršanstva pripomoči.

Prosimo tudi, kakor hočeš, da nam je prositi, za svoje prijatle in neprijatle, za zdrave in bolne, za vse žalostne in revne kristjane, za žive in mrtve.

Vsegamogočni, večni Bog, ki gospoduješ čez žive in mrtve, in se usmiliš vseh, ktere iz vere in dobrih del za svoje spoznaš, pohlevno te prosimo, da

vsi, za ktere smo se namenili moliti, kateri so še pri življenji, ali pa so se že s sveta ločili, na prošnje vseh tvojih svetnikov od tvoje dobrote odpušenje vseh svojih grehov dosežejo.

Dodeli nam, o Bogu mirú! pravo edinost v veri brez vsega razdertja in ločitve. Preoberni naše serca k pravi pokori in k poboljšanju našega življenja. Vžgi v nas ogenj svoje ljubezni. Daj nam goreče želje po vsi pravičnosti, da ti bomo kakor tvoji pokorni otroci v življenji in v smrti prijetni in dopadljivi.

Tebi, o Gospod! bodi vedno priporočeno vse naše djanje in nehanje, naše delo in opravilo, naše življenje in naša smrt. Daj nam tvojo milost tukaj uživati, in tamkaj z vsemi izvoljenimi doseči, da te bomo v večnem veselji in zveličanji hvalili in molili. To nam dodeli, Gospod nebeški Oče! po Jezusu Kristusu, svojem ljubem Sinu, Gospodu našem in Odrešeniku, kateri s teboj živi in kraljuje v edinosti svetega Duha, Bog vekomaj. Amen.

V. Božja pomoč ostani vselej pri nas.

O. Amen.

Oče naš i. t. d. Češena Marija
i. t. d. (petkrat.)

Lavretanske litanije.

(Ob praznikih Matere Božje in ob sabotah.)

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Bog Oče nebeški,

Bog Sin, Odrešenik svetá,

Bog sveti Duh,

Sveta Trojica en sam Bog,

Sveta Marija,

Sveta Mati Božja,

Sveta devic Devica,

Mati Kristusova,

Mati milosti Božje,

Mati prečista,

Mati brez madeža,

} usmili
se nas!

} za nas Boga
prosi!

Mati nedolžna,
 Mati presveta,
 Mati ljubeznjiva,
 Mati prečudna,
 Mati našega Stvarnika,
 Mati našega Odrešenika,
 Devica modra,
 Devica častitljiva,
 Devica hvale vredna,
 Devica mogočna,
 Devica usmiljena,
 Devica verna,
 Podoba pravice,
 Sedež modrosti Božje,
 Začetek našega veselja,
 Posoda duhovna,
 Posoda časti vredna,
 Posoda vse svetosti,
 Skrivnostna roža,
 Turn kralja Davida,
 Turn slonokosteni,
 Hiša zlata,
 Skrinja mirú in sprave,
 Vrata nebeške,
 Zgodnja danica,
 Zdravje bolnikov,
 Pribežališe grešnikov,

za nas Boga prosí!

Tolažnica žalostnih,
 Pomoč kristjanov,
 Kraljica angelov,
 Kraljica očakov,
 Kraljica prerokov,
 Kraljica aposteljnov,
 Kraljica marternikov,
 Kraljica spoznovavcev,
 Kraljica devic,
 Kraljica vseh svetnikov,
 Kraljica brez madeža izvirnega greha
 spočeta,

za nas Boga prosil

Jagnje Božje, ki grehe svetá odjemplješ;
 zanesi nam, o Gospod!

Jagnje Božje, ki grehe svetá odjemplješ;
 usliši nas, o Gospod!

Jagnje Božje, ki grehe svetá odjemplješ;
 usmili se nas, o Gospod!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Oče naš i. t. d. Češena Marija
 i. t. d.

M o l i t v e.

1. K presvetemu rešnjemu Telesu.

(Kadar je izpostavljeno.)

V. Kruh z nebes si jim dodelil.

O. Kteri ima vso sladkost v sebi.

M o l i m o.

O Bog! kteri si nam v prečudnem zakramentu spomin svojega terpljenja zapustil, daj nam, te prosimo, svete skrivnosti tvojega telesa in tvoje krvi tako častiti, da sad tvojega odrešenja vedno v sebi čutimo. (Kteri živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti svetega Duha, Bog vekomaj. Amen.)

2. K sveti Devici, Materi Marii.

Pod tvojo pomoč pribežimo, o sveta Božja porodnica! ne zavrzi naših prošenj v naših potrebah, temuč reši nas vselej vseh nevarnost. O častitljiva in blažena Devica, naša gospa, naša srednica, naša besednica, naša pomočnica. S svojim Sinom nas spravi, svojemu

Sinu nas priporoči, svojemu Sinu nas izroči.

V. Prosi za nas, sveta Božja porodnica!

O. Da bomo vredni obljub Kristusovih.

M o l i m o.

Dodeli nam, svojim služabnikom, prosimo, gospod Bog! da vedno zdravje na duši in na telesu uživamo, in da bomo po častitih prošnjah presvete Marije vselej Device sedanje žalosti rešeni in večnega veselja deležni.

3. K sveti Devici, Materi Marii.

(Od 1. adventne nedelje do božiča.)

Usmiljena Mati Zveličarjeva, ki ostaneš vrata nebeške in zgodnja danica! pomagaj ljudstvu, ki je padlo, pa želi vstati; ti, ki si svojega stvarnika prečudno rodila, devica pred in potlej ostala, ko si iz Gabrielovih ust prejela češenje, usmili se grešnikov.

V. Angel Gospodov je oznanil Marii.

O. In je spočela od svetega Duha.

M o l i m o.

Svojo milost, prosimo, Gospód! v naše srca vlij, da, ki smo po angelovem oznanjenji včlovečenje Kristusa, tvojega Sina, spoznali, po njegovem trpljenji in križu častitljivo vstajenje dosežemo.

(Od božiča do svečnice.)

Usmiljena Mati Zveličarjeva, ki ostaneš vrata nebeška in zgodnja danica! pomagaj ljudstvu, ki je padlo, pa želi vstati; ti, ki si svojega stvarnika prečudno rodila, Devica pred in potlej ostala, ko si iz Gabrielovih ust prejela češenje, usmili se grešnikov.

V. Po porodu si Devica čista ostala.

O. Prosi za nas, Božja porodnica!

M o l i m o.

Bog, kateri si po rodovitnem devištvu svete Marije človeškemu rodu dar večnega zveličanja dodelil, daj, prosimo, da njo za nas prositi čutimo, po kateri nam je sreča došla prejeti živ-

ljenja začetnika, Gospoda našega Jezusa Kristusa, Sina tvojega.

(Od svečnice do velicega četrтка.)

Bodi češena, nebes kraljica, češena angelov gospa; češena korenina, češena ti, ki si svetu pravo luč rodila! Bodi pozdravljena, Devica častita, memo vseh lepa; bodi pozdravljena, preljubeznjiva, in prosi za nas Kristusa!

V. Hvalimo te, Devica presveta.

O. Daj nam moč zoper sovražnike tvoje.

M o l i m o.

Dodeli, milostljivi Bog, brambo naši slabosti, da, ki svete Božje porodnice spomin obhajamo, s pomočjo njenih prošenj od svojih grehov vstanemo.

(Od velike sabote do 1. nedelje po binkoštih.)

Veseli se, kraljica nebeška, aleluja! Kterega si zaslužila nositi, aleluja! je vstal od smrti, kakor je rekel, aleluja! Prosi za nas Boga, aleluja!

V. Veseli in raduj se, Devica Marija, aleluja!

O. Ker je Gospod res vstal, aleluja!

M o l i m o.

O Bog, ki si po vstajenji svojega Sina Gospoda našega Jezusa Kristusa svet razveselil; dodeli, prosimo, da po njegovi Materi Devici Marii veselje večnega življenja dosežemo.

(Od 1. nedelje po binkoštih do 1. adventne nedelje.)

Češena bodi, kraljica, mati milosti, življenje, sladkost in upanje naše, bodi češena! K tebi vpijemo zapušeni Evini otroci; k tebi zdihujemo žalostni in objokani v tej solzni dolini. Oh, obrni tedaj, naša pomočnica! svoje milostljive oči v nas; in pokaži nam po tem revnem življenji Jezusa, blaženi sad tvojega telesa: o milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija!

V. Prosi za nas, sveta Božja porodnica!

O. Da bomo vredni obljub Kristusovih.

M o l i m o.

Vsegamogočni, večni Bog! ki si dušo in telo častite Device Matere Marije, da bi vredno prebivališče tvojega Sina biti zaslužila, s pomočjo svetega

Duha pripravil, daj, da bomo, ki se njenega spomina veselimo, po njenih milostljivih prošnjah prihodnjega zlega in večne smerti rešeni.

4. K svetemu Jožefu.

Glejte, zvesti in modri hlapec, ktereга je postavil Gospod čez svojo družino.

V. Prosi za nas, sveti Jožef!

O. Da bomo vredni obljub Kristusovih.

M o l i m o.

Naj nam, prosimo, Gospod! za-služenje ženina tvoje presvete Matere Marije pomaga, da, kar naša slabost ne premore, nam bode po njegovih prošnjah dodeljeno.

5. Za vse potrebe.

Gospod! ponižno te prosimo, razveži po svoji milosti naših grehov vezi, in ohrani po prošnjah svoje izvoljene matere ljube Device Marije in vseh svojih svetnikov nas svoje služabnike, naše dobrotnike in naše pohištvo v vsi svetosti; očisti tudi vso našo rodovino

in naše prijatle od hudobe in grehov, in napolni jih z lepimi čednostmi; dodeli nam mir in zdravje, odverni od nas vidne in nevidne sovražnike, in odženi vse hude želje; daj nam zdravo vreme in dobro letino, skaži milost našim prijatlom in neprijatlom in obvaruj to duhovnijo z vsemi, kateri v njej prebivajo, kuge, lakote, vojske, ognia, potresa, povodnji, in dodeli milostljivo vsem vernim kristjanom, živim in mrtvim, v nebeškem kraljestvu večno življenje, mir in pokoj. Obvaruj našega papeža I., našega škofa I., našega cesarja I., in vso našo duhovsko in deželsko gosposko, in vse kršansko ljudstvo vseh nadlog in vsega zlega. In tvoj blagoslov pridi z nebes na nas, in bodi vselej nad nami. Po Gospodu našem Jezusu Kristusu, Sinu tvojemu, kateri s teboj živi in kraljuje v edinosti svetega Duha, Bog vekomaj. Amen.

V. Božja pomoč ostani vselej pri nas.
O. Amen.

Oče naš i. t. d. Češena Marija i. t. d.
(petkrat.)

Sveti križev pot

svetega očeta

Leonarda Porto-Mavriškega.

Darovanje svetega križevega pota.

O moj dobrotljivi Jezus! ljubim te čez vse, ker si večna dobrota in neskončna milost. Žal mi je iz vsega srca, da sem kdaj tebe, o naj večji dobrota! razžalil. Darujem ta sveti križev pot tebi v čast, v spomin tistega težavnega pota, po katerem si zavoljo mene ubozega grešnika hodil. Vseh odpustkov se želim vdeležiti, kateri so za sveti križev pot podeljeni; torej tudi želim tako vse opraviti, kar in kakor je v zadobljenje odpustkov storiti potreba. Prosim te, o Jezus! dodeli mi gnado in moč, da bi s svetim križevim potom v tem življenji tvojo milost, v prihodnjem pa večno veselje mogel zaslužiti. Amen.

(Zdaj daruj Bogu odpustke za tiste, za katere mu jih darovati želiš, da bi jim v prid bili.

Pri nekterih postajah se zadobé popolnoma odpustki; ker pa nobeden ne more zase več kot en popolnoma odpustek zadobiti, torej prvi popolnoma odpustek sebi v prid obrni, druge pa za duše v vicah Bogu daruj; ali za dušo ranjcega očeta ali ranjce matere, brata, sestre, prijatla ali ktereга družega.)

Oh, pridite stvari! — Kaj, glejte, se godi! — On, ki nas vse živi, — Strašno za nas trpi.

I. postaja.

Jezusa v smrt obsodijo.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.
O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli prečudno ponižnost svojega nedolžnega Jezusa, s katero je krivično sodbo brez vsega ugovarjanja poslušal in sprejel. Tvoji grehi so tiste lažnjive in krivične priče, ktere so sodbo podpisale. Hudobnost tvojega jezika, s katerim si se večkrat zoper Boga in bližnjega pregrešil, je sodnika oslepila, da je nedolžnega Jezusa v smrt obsodil. Obrni se tedaj k njemu, jokaj in zdihni bolj s srcem, kakor z ustmi:

O moj ljubeznjivi Jezus! kako nezmerena je tvoja ljubezen proti meni

ubogemu grešniku! Boš li tedaj za nevredno, hudobno stvar ječo, verige, tepenje trpel? in v tako grozovito smrt obsojen? Oh! to je zadosti, da mi rani moje srce, da objokujem vse pregrehe, ktere sem s svojim jezikom storil. Tedaj jih obžalujem in kličem k tebi: O Jezus! usmiljenje; prosim te, usmiljenje in milost, o Jezus!

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Razbičan, zapljuvan, — In kronan, zasram'van, — Pred sodbo je peljan, — Nedolžno v smrt izdan.

2. postaja.

Jezus vsame križ na rame.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo!
O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli s kakšnim veseljem in zadovoljnim srcem objame dobrotljivi Jezus sveti križ, in kako potrpežljivo prenaša tepenje in suvanje malopridnega ljudstva! Ti pa poln nevolje in nepotrpežljivosti bežiš

pred križem, kar je le mogoče! Kaj ne veš, da se ne more brez križa nebeško veselje zadobiti? Oh! objokuj svojo slepoto, obrni se k svojemu Gospodu, zdihni in reci:

Ne tebi, o Jezus! ampak meni se spodobi križ. O težki križ! ki so ti ga moji grehi naložili. O ljubeznjivi Jezus! dodeli mi gnado in moč, da bom objel vse križe, ktere sem s svojimi grehi zaslužil. Stori, da bom voljno objel svoj križ, in se tako ločil od sveta; daj mi tako ljubezen do križa, da bom vselej s tvojo služabnico, sv. Terezijo, vošil in želel: Trpeti ali umreti; umreti ali trpeti.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Glej, križ mu naložé — Na ranjene ramé — Oh, Jagnje Božje gré, — In nese vsih dolgé.

3. postaja.

Jezus pade prvič pod križem.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.
O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Poglej in premisli, kako tvoj Jezus zavoljo tolikanj prelite krvi ves oslavljen prvič na zemljo pade. Oh! kako ga s pestmi bijejo, z nogami teptajo in sujejo! Vender ni pritoževanja ali nevolje iz njegovih ust slišati. Ti pa tarnaš in tožiš, če le majhen križ občutiš, ali zoprno besedo slišiš. Oh! sovraži svojo nepotrpežljivost, svoj napuh, in svojo nečimurnost. Zdihni k Jezusu:

O ljubeznjivi Jezus! poglej me pre-ubozega grešnika pred tvojimi nogami. Oh, kolikrat in v kako velike pregrehe sem padel! Kolikokrat sem se v globočine pregreh pogreznil! O Jezus! stegni in podaj mi svoje roke! Pomoči, o Jezus! pomoči pri tebi išem, da bi ves čas svojega življenja nikoli nikoli smrtnega greha ne storil, in bi tako v svoji zadnji uri zveličanja upati zamogel!

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Opešal je v močeh. — Podre ga križ, naš greh; — Vtopljen v sveta dolgéh — Leži potr na tleh.

4. postaja.

Jezus sreča svojo žalostno mater.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.
O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Oh, kako veliko žalost in bolečino je občutilo srce Jezusovo! Oh, s kakšno grenkostjo in žalostjo je bilo napolnjeno Marijino srce, ko sta se srečala! Poslušaj, o nehvaležna duša! »Kaj ti je storil moj Sin?« ti kliče Marija. »Kaj hudega ti je storila moja Mati?« te vpraša Jezus. Oh! zapusti že enkrat svoje grehe, zavoljo katerih midva toliko žalost in britkost trpiva. O grešnik! kaj praviš na to? Reci tedaj in zdihni v svojem srci:

O Božji Sin Marije! o presveta Mati mojega ljubeznjivega Jezusa! ves raztrt in ponižan klečim pri vajnih nogah. Jaz sem tisti izdajavec, s svojimi grehi sem brusil meč, kateri je vajno srce ranil. Oh! iz srca mi je žal. Prosim vaji! odpustita mi! Milost, o Jezus! milost, o Marija! po svoji veliki milosti mi dopustita, da nikdar več ne bom grešil, temuč da bom vajno grenko

trpljenje in žalost noč in dan premišljeval in objokoval.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Oh, žalosten spomin! — Ker sreča Mater Sin, — Nji gre meč bolečin — Do srca globočin.

5. postaja.

Simon Cirenejski pomaga Jexusu križ nositi.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.
O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Spomni se, da si ti tisti Simon, kateri si nečimurnosti sveta in sladnostim svojih počutkov ves vdan, ki svojih križev ne nosiš radovoljno, ampak le, ker se jih braniti ne moreš, z veliko nevoljo. Oh! zbudi si že enkrat srce, in usmili se svojega tako obloženega Zveličarja. Sprejmi radovoljno vse križe in nadloge, ktere ti bo poslal tvoj ljubeznjivi Oče. Trdno skleni, ne samo vse zoprnosti s potrpežljivostjo prenašati, ampak tudi svojemu Bogu zanje hvaležnega se skazovati. Prosi ga takole:

O ljubeznjivi Jezus! hvalim te za toliko priložnost, ktero mi daješ, da bi za-te trpeti in za-se kaj zaslužiti mogel. Oh, moj Bog! daj mi, da bom vse, kar se mi bo v tem življenji težkega prigodilo, s poterpežljivim srcem prenašal, in potem večnega veselja se vdeležil. Stori, o Jezus! da bom tukaj s teboj jokal in trpel, potlej pa s teboj v nebesih gospodoval.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Omagal Jezus je — Od teže križeve; — O Simon, prosim te, — Ne brani križa se!

6. postaja.

Veronika poda Jezusu potni prt.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.
O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Poglej in prevdari v tem prtú sveto obličje Zveličarjevo! Ljubi Jezusa! in po tej ljubezni si njegov obraz v srce vtisni. O kako srečen boš, ako boš živel z Jezusovim obrazom v svojem srcu, in ž njim v

večnost šel. Da bi tedaj to gnado zadobil, prosi svojega Boga in reci:

O moj žalostni Jezus! prosim te, vtisni v moje srce sveti obraz svojega obličja, da bom brez nehanja na-te mislil, noč in dan tvoje grenko trpljenje premišljeval in svoje grehe objokoval. O Jezus! s kruhom tvojega trpljenja hočem nasitovati svojo dušo, in moje oči bodo vselej solze točile nad mojimi pregrehami.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

S prtom Veronika — Obriše Jezusa, — Spomin zato ji dá — Trpljenja britkega.

7. postaja.

Jezus pade drugič pod križem.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.
O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli, kako Jezus, tvoj Bog in tvoj Gospod, zopet na zemlji leži, ves oslavljen od velike bolečine, utrujen in zaničevan od sovražnikov. Premisli, da je tvoja prevzet-

nost Jezusa potrla, in ga na zemljo vrgla, ker je prenesti ne more. Oh, zapusti svojo ošabnost, ne bodi več tako napuhnjen. Spokori se in skleni ponižnejši biti. Reci s skesanim srcem:

O prečastitljivi Jezus! akoravno vidim, da na zemlji pod težo križa ležiš, vender te molim in častim, kakor svojega mogočnega, večnega Boga. Prosim te, poteri moj napuh; vzemi iz mojega srca vso ošabnost, da bom spoznal svojo nečimurnost, da bom vse zasramovanja prejemal s tolikanj tebi ljubo ponižnostjo, da bom potem tudi s teboj povikšan v nebeškem kraljestvu.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Slabosti ves prevzet — Pod križem pade spet; — O jenjaj, grešni svet! — Ponavljat' greh preklet'.

8. postaja.

Jezus tolaži jeruzalemske žene.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.
O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli v svojem srci, kolikanj ti je vender treba jokati in žalovati. Prvič, ker tvoj ljubeznjivi Jezus toliko zavoljo tebe trpi; drugič, sam nad seboj, ker si tako nehvaležen in ga ne nehaš žaliti. Kako moreš, premišljevaje njegove grozovite bolečine še trdovraten ostati! Poglej, kako milostljivega se Jezus revnim jeruzalemskim ženam skazuje! Zaupaj tedaj vanj in zdihni s srcem:

O ljubeznjivi Jezus! Oh! kako je to, da se moje srce ne raztopí v solzah velike žalosti? Solze, oh Jezus! prosim, solze prave pokore in srčnega obžalovanja mi daj, da bom z objokanimi očmi in skesanim srcem zadobil tisto milost, ktero si ubogim ženam skazal. Oh, Jezus! ne obračaj od mene svojih milostljivih oči. Poglej me ubozega grešnika, da bom tudi jaz ves potolažen na zadnjo uro te viditi mogel.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Usmiljene žené! — Ne jokajte za mé!
— Točite za se lé — Spokornih src solzé!

9. postaja.

Jezus pade tretjič pod križem.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.
O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Oh! s kako veliko bolečino je Jezus že tretjič pod križem padel! Premisli: Jezusa, krotko, nedolžno ovčico, Judje, neverniki kakor stekli volkovi tepó, sujejo, sem ter tje po trdih kamnih vlačijo! O nesrečni greh, ki samega Sinú Božjega tako grozovito trpinčiš! O grešnik! ni morebiti troj ves potrti in krvavi včlovečeni Bog vreden tvojih solz? Oh, reci tedaj ves objokan:

O vsegamogočni Bog! ki nebo in zemljo z enim prstom držiš, kdo te je tako neusmiljeno vrgel? Oh! noben drugi ne, kakor moja pregreha, v katero sem tolikrat zopet padel. Moja hudoba ni jenjala grešiti, in zato se je množilo tvoje trpljenje. Toda poglej, o Jezus! pred teboj zdaj klečim s skesanim srcem, in trdno sklenem, svoji hudobiji konec storiti. Z objokanimi očmi ti trdao in zvesto obljubim: Nikdar več

nočem grešiti; o Bog! nikdar več, nikdar več ne.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Oh, Jezus omedli, — Pod križem spet leži; — Naj vendar se zbudi, — Kdor še v pregrehah spi.

10. postaja.

Jezusa slečejo in mu želča piti dajo.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.
O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli, o duša! kako Jezusu, ki je po svojem životi ves ranjen in stepen, še grenkega želča piti dajo. Poglej, kako on tvojo nesramožljivost, nespodobno obnašanje in nečimurnost v obleki s svojo nagoto pačuje, z želčem pa tvojo požrešnost. Ali moreš svojega Jezusa brez milovanja pogledati? Oh, vrzi se k nogam svojemu Jezusu in reci

O žalostni Jezus! kako velik razloček je med teboj in med menoj! Ti si ves ranjen, poln grenkosti, in ves s

krvijo oblit; jaz pa ves nečimurn, poln
sladnosti in veselja, ali saj tak želim
biti. Oh! jest nisem na pravem potu.
O Jezus! pelji me ti na pravo stezo.
Stori, da mi bodo vse sladnosti tega
sveta grenke in zoprne, da bom na-
mesto njih želel tvoje trpljenje občutiti,
in da tako vreden postanem s teboj
večno veselje uživati.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili
se nas!

Ko pride na goró, — Ga slečejo grdó,
— Pijačo mu dajo, — Ostudno in grenko.

II. postaja.

Jezusa na križ pribijajo.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.
O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli neizrečeno bolečino, ktero je
občutil dobrotljivi Jezus, kadar so mu ra-
beljni ude, kite in žile z žeblji prebodli.
O, kako je to, da tvoje srce kar žalosti ne
poči, ker vidiš, da tvoji grehi tako neusmi-

ljeno moré tvojega Zveličarja? Saj zdaj toči solzé, obžaluj svoje grehe in reci:

O dobrotljivi, zavoljo mene križani Jezus! vlij v moje srce strah in ljubezen do tebe! In, ker so moji grehisti žebli, ki so tebe na križ pribili, stori s svojo gnado, da bodo vse moje hude želje in občutki na tvoj križ nabiti in tamkaj umorjeni, da bom v življenji in ob smrti s teboj križan, tudi s teboj v nebesih večno kraljevati zamogel.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Na križ ga položé, — Razpno roke, nogé, — Žebli mu zdaj nové — Še rane naredé.

12. postaja.

Jezus umrje na križi.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.

O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Odpri tudaj oči in premišljuj svojega na križ pribitega Jezusa. Pogledaj vse blede

obličje Božje. Poslušaj, kako prosi odpuščenja tistim, kateri ga križajo in žalijo. Razbojniku obljubi nebeško kraljestvo, svojo Mater izroči Janezu, svojo dušo priporoči nebeškemu Očetu; poslednjič pa umrje z nagnjeno glavó. Tedaj je moj Jezus umrl! Res umrl je na križi in zavaljo mene. O duša moja! kaj boš zdaj počela? Oh, ne hodi proč, ako ne s ponižnim in skesanim srcem. Objemi križ in zdihni k Jezusu:

O moj ljubeznjivi Zveličar! vem in spoznam, da so moji grehi tisti rabeljni, kateri so tebe tako neusmiljeno umorili. Nobene gnade nisem vreden, ker sem tebe križal. Pa kako veliko veselje in upanje občuti moja duša, kadar te slišim tudi za tiste prositi, kateri so te križali. Kaj hočem tedaj za-te storiti, ko si ti toliko za-me storil? Poglej, o Jezus! pripravljen sem in voljan, vsim odpustiti, kateri so me kdaj razžalili. Res, moj Bog! zavaljo tvoje ljubezni odpustim vsim, iz srca jih objamem, in jim želim vse dobro. In tako tudi upam ob svoji smrtni uri slišati

vesele besede tvoje: „Še danes boš z menoj v raji“.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Na križi tam visi, — Oh, sveta teče Krí! — Za grehe vsih ljudi — Zveličar smrt storí.

13. postaja.

Jezusa s križa snamejo in ga Marii v naročje polože?

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.
O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli, kako oster je bil meč, ki je prebodel srce žalostne Matere, ko je svojega mrtvega Sina na naročje vzela. Vidila ga je vsega ranjenega in krvavega. O kakšno žalost in bolečino je ona takrat v svojem srcu čutila! Kteri meč pa je bil tako oster, ki je prebodel njeno srce? Oh, greh je bil, kteri je Jezusu življenje vzel in Marijino srce tako močno ranil. Objokuj tedaj ta grozoviti greh. Skleni svoje solze s solzami svoje žalostne Matere, in zdihni k nji tako:

O Kraljica vsih mučenikov! kdaj bom vreden, da bi prav zapopadel tvojo žalost in bolečino? Kdaj bom zadobil gnado, tvojo žalost v svojem srcu nositi in s teboj trpeti? O vélika Gospa! sprosi mi, da bom noč in dan žaloval nad svojimi grehi, kateri so tebi tako žalost napravili, da bom ves skesan in spokorjen v zaupanji in ljubezni do tebe umrl, in po smrti s teboj večno živel.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Marija! k teb' hitim, — Tvoj'ga Sinú častim; — Z vama, dokler živim, — Rad jokam in trpim.

14. postaja.

Jezusa v grob položé.

V. Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.

O. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli tukaj žalovanje, zdihovanje in jokanje Magdalene, Janeza in družih pobožnih duš, ko jim je bil Jezus odvzet in v grob položen. Zlasti pa si v srce vtisni

težavo in grenko žalost Marije, njegove Matere, ko je iz svojega naročja ljubeznjivega Sina dala. Premišljevaje njeno tedajno žalost in njeno trpljenje se moraš res sramovati, da si pri obiskovanji tega križevega pota tako malo milovanja občutil. Oh, zbudi svoje srce saj zdaj pri zadnji postaji. Kušni s častjo kamen svetega groba; položi v duhu vanj srce, in reci svojemu mrtvemu Jezusu:

O usmiljeni Jezus! kateri si po takem krvavem potu šel iz ljubezni do mene, častim te v grob položenega in te molim. Oh, v svojim srci te srčno želim zaprtega imeti, da bi, s teboj sklenjen, po tem križevem potu k novemu življenju vstal, in se v tvoji gnadi iz tega sveta ločiti mogel! Po zasluženji tvojega trpljenja, katero sem premišljeval, mi dodeli, da bo na zadnjo uro tvoje sv. Rešnje Telo moja popotnica, da bodo moje zadnje besede: Jezus! Marija! Jožef! in da svoje zadnje zdihtovanje sklenem s tistim zdihtovanjem, s katerim si ti na svetem križi svojo sveto dušo zdihtnil. Daj mi z živo vero, s trdnim zaupanjem in z gorečo lju-

beznijo s teboj in zavoljo tebe umreti,
in potlej s teboj na večne čase živeti.
Amen.

Oče nas. Češena si Marija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili
se nas!

Za naš greh mrtvega — Molimo Je-
zusa, — In položimo ga — V grob svo-
jega srca!

M o l i t e v.

Nebeški Oče, večni Bog! po tisti
ljubezni, s katero si svojega Sina Jezusa
Kristusa zavoljo mene na svet poslal,
in s katero je on po svojem britkem tr-
pljenji in grenki smrti mene odrešil, ti
darujem ta sveti križev pot, ktere-
ga sem s tvojo gnado opravil. Vzemi to
pobožno opravilo k povikšanju svoje časti,
v zahvalo za vse, meni in drugim po-
deljene gnade, za odpušenje grehov

vsega sveta, za pomoč revnim dušam v vicah; zlasti pa, za ktere sem v začetku prosil. O milostljivi nebeški Oče! poglej na obličje Kristusa, svojega Sina, usliši glas njegove svete Krvi, in bodi milostljiv meni ubogemu grešniku. Amen.

Hvaljen bodi naš križani Zveličar Jezus Kristus, in njegova žalostna Mati Marija!

O Jezus! hvala zdej — Ti bodi in vselej; — Skoz svojo smrt nam daj! — Te ljubit' vekomaj!

Jezusa. In ko je Pavel roke nanje položil, je prišel sveti Duh nanje“. Ap. dj. 19. 1—6.

Kam je Pavel prišel? Koga je ondi našel? Kaj jih je vprašal? Kaj so mu odgovorili? Kaj jih je še vprašal? Kaj jim je Pavel na to odgovoril? V koga morajo verovati? Kaj je zdaj Pavel položil nanje? In kdo je zdaj nanje prišel?

Kaj se toraj drugič iz tega učimo :

2. se iz tega učimo, da so tudi aposteljni nad kršenimi molili, roke nanje pokladali in so tako prejeli svetega Duha!

Ker pa aposteljni niso zmiraj živeli, so si svoje naslednike volili, ktere naslednike „Škofe“ imenujemo. Dali so aposteljni škofom ravno to oblast, ktero so oni od Jezusa prejeli; toraj so tudi škofje takrat kakor danes nad kršenimi molili, roke nanje pokladali, jih s sv. Duhom potrjevali ali „birmali“.

Jasno nam to dokazuje tudi ustmeno izročilo in vedna občna navada svete cerkve. Sveti Klemen, ki je bil učenec aposteljnov, o tej za-

devi takole piše: „Brez vsega odlaganja se mora prerojenje (sv. krst) vsim podeliti in jih po škofu potrditi (v sv. Duhu) pustiti, kakor smo od Petra zapoved prejeli in so vsi drugi aposteljni po božjem povelji učili“. In sv. Hieronim pravi: „Ali mar ne veš, da sv. cerkev v navadi ima na kršence roke pokladati, ter s tim (sv. Duha) nanje sklicovati? Vprašuješ: kje je to zapisano? Odgovorim: V apostoljskem djanji. In da bi tudi sv. pismo tega ne povedalo, zadosteval bi že splošni nauk sv. cerkve po vsem svetu, kajti izročilo ima enako veljavo, kakoršno ima pisana postava“.

To resnico so spoznali in trdili mnogi cerkveni zbori, med drugimi posebno Tridentinski, ki vsakega izobčuje, kateri bi nasprotno trdil in učil. Ravno tako spoznajo vsi raskolniki in ločenci od katolške cerkve n. p. Nestorijani, Jakobiti posebno pa Greki ali staroverci, ki imajo vsi ti ravno tako, kakor naša katolška cerkev, sv. birmo za pravi, od Kristusa postavljeni zakrament.

Ali so aposteljni vedno živeli? Koga so si volili? Kako imenujemo te naslednike? kako oblast imajo ravno ti nasledniki? kaj tudi danes škofje nad kršeni storijo? Kdo nam jasno to ravnanje škofov dokazuje? Kaj priča sv. Klemen? Čigav učenec je bil on? kaj se mora vsim brez odlašanja podeliti? Po komu se morajo kršeni potrditi pustiti? In v čim? kdo je to zapovedal? Kdo še? Kaj sv. Hieronim govori? Kako navado ima sv. cerkev? Kje je to zapisano? In ko bi v sv. pismu ne bilo zapisano, kaj že samo na sebi zadostuje? Kteri zbor to resnico posebno trdi? Kaj je zažugal tistemu, kteri nasprotno uči? Kteri raskolniki tudi trdijo, da je sv. birma od Kristusa postavljena?

Kaj se toraj tretjič iz tega učimo?

3. se iz tega učimo, da ustmeno sporočilo in splošna navada sv. cerkve jasno dokazujeta, da so škofji, vsa stoletja od Kristusovega rojstva, kršene v sv. veri potrjevali ali birmovali!

II.

Unajna znamnja (materia et forma) sv. birme.

Sveta birma je zakrament, k vsakemu zakramentu so pa tri bistvene

reči potrebne in te so a) ustanovljenje po Jezusu Kristusu; b) vidno znamenje in c) nevidna gnada božja. Da je Kristus zakrament sv. birme postavil, je že bilo povedano.

Unajna znamnja sv. birme so: Poklada škofovih rok, maziljenje s sveto križmo sklenjeno z molitvijo: „Zaznamnjam te z znamenjem sv. križa in potrdim te z mazilom zveličanja v imenu Očeta, Sina in sv. Duha!“

Pokladanje rok je iz sv. pisma vzeto, ker Kristus sam je roki na aposteljne in učence položil, ko je na oljski gori v nebesa šel, pozneji so pa tudi aposteljni na kršence roke pokladali in jim sv. Duha delili to je birmovali. Pokladanje rok je bilo pozneji vsakdar v sv. cerkvi v navadi, kar je razvidno že iz tega, da se je sv. birma memo družih imen imenovala tudi „pokladanje rok“. To pokladanje rok pa ni tisto prvo splošno pokladanje, pri katerem škof svoje roki stegnejo nad vse birmance sploh, ampak je uno drugo pokladanje, pri katerem škof vsacega posameznega

birmanca s sv. križmo mazilijo in roki čez njega rasprostrijo.

Na dalje spada k unajnem znamenjem sv. birme tudi maziljenje s sv. križmo. V novi zavezi aposteljni večkrat o temu maziljenji govorijo, pa tudi v stari zavezi je Bog po prerokih kralje mazilil. Korinčanom sv. Pavel piše: „Kteri nas pa potrduje z vami v Kristusu in nas je mazilil je Bog, kteri nas je zapečatil in dal zastavo Duha v naša srca“. II. Kor. 1. 21, 22. Sv. Janez pa piše: „Vi pa imate maziljenje od sv. (Duha) . . . In maziljenje, katero ste vi od njega prejeli, ostani pri vas“. J. I. 2. 20, 27. Zarad maziljenja pri sv. birmi so cerkveni učeniki sv. birmo kar naravnost „maziljenje“ imenovali. Da je maziljenje s sv. križmo k sv. birmi bistveno potrebna, trdita tudi Florentinski in Tridentinski cerkveni zbor.

K vidnim znamenjem sv. birme spada tudi molitev „Zaznamovam te z znamenjem itd.“; ktera molitev posebno na znanje da, kaj da pomenja pokladanje škofovih rok na Kršenega in maziljenje s sv. križmo. Je toraj samo ta

molitev „oblika ali forma“ zakramenta sv. birme.

Ktere tri bistvene reči so k vsakemu zakramentu potrebne? ktera so unajna znamenja sv. birme? Od kod je pokladanje rok vzeto? Kdo je prvi tako delal v novi zavezi? kdaj? So aposteljni in njih nasledniki tudi tako storili? Kako so toraj sv. birmo imenovali? ktera poklada rok je prava? Prva ali druga? Je bilo maziljenje že poprej v navadi? kaj o tem sv. Pavel in sv. Janez pišeta? kako so še sv. birmo imenovali? kaj tretjič še k unajnemu znamenju sv. birme spada? Kaj pomenja ta molitev? Kaj je?

III.

Nevidne gnade ali darovi sv. birme.

Nevidne gnade, ktere nam sv. Duh pri sv. birmi dodeli so a) nas sv. Duh v veri razsvitljuje, da nedvomljivo vse za res imamo, kar nam sv. katoliška cerkev verovati ukazuje.

Kako potrebna da nam pa je gnada razsvitljenja, to posebno vidimo nad učenci in aposteljni. Bili so aposteljni pred prihodom sv. Duha polni nevednosti in zmot, bili so priprosti ribiči,

neučeni ljudje. Tri polna leta so z Jezusom hodili, in vendar večino njegovih sv. nauk niso razumeli. To jim je Jezus Kristus tudi očitno povedal, rekoč: „Veliko imam vam še povedati, pa zdaj ne morete umeti“. Jan. 16. 12. In na drugem kraji se bere: „Oni niso tega razumeli, in ta beseda jim je bila skrita in niso razumeli, kar jim je bilo rečeno“. Luk. 18. 34. Ja še celo takrat, ko je imel v nebesa iti, vpraševali so ga rekoč: „Gospod! ali boš v tem času zopet postavil Izraelovo kraljestvo“? Ap. dj. 1. 6. Zavrtni je mogel Jezus tudi ona dva učenca, potujoča v Emavs zaradi njih slaboumnosti v ozir njegove vere. Kakor hitro je pa sv. Duh nad aposteljne prišel, postali so tako razsvitljeni, da so jim vse zmote in nevednosti duha zgignule in so čisto spoznali od Kristusa razodete resnice! Oznanjevali so Križanega v tako goreči besedi, kot da bi bili leta in leta že nar bolj izvrstni govorniki, sveto pismo tako na tanko razlagali, da se pismouki temu kar načuditi niso mogli! V krepki besedi povzdigne Peter na binkoštno nečeljo

svoj glas, kateri je šel poslušalcem tako v živo, da se jih je isti dan dalo kakih tri tisuč ljudi krstiti! Aposteljni so pričeli nove jezike govoriti, katerih se nikdar niso učili! In kakor je njih sv. Duh spremenil, taka se zgodila je prvim kristjanom, ktere so aposteljni birmovali, kajti tudi oni so pričeli prerokovati, ptuje jezike govoriti, čudeža delati!! Kakor je razsvitljeval sv. Duh apōsteljne in prve kristijane, tako tudi nas po prejemu sv. birmе razsvetli, da Jezusove nauke spoznamo in jih trdno verujemo.

Ko smo bili birmani, kdo nas je razsvetlil? Zakaj? Je nam to potrebno? Kaki so bili učenci pred prihodom sv. Duha? Jim je Jezus tudi to očital? kako? In preden je v nebesa šel, kaj so zahtevali od njega? Kaki so pa postali po prihodu sv. Duha? kdo je nar bolj živo govoril? Ali so tudi prvi kristjani to gnado po birmi prejeli? Je li ne bomo tudi mi, ki jo tolikanj potrebujemo?

b) Sveta birma nam tudi posvečujočo gnado božjo pomnoži, ako jo vredno prejmemo. Tudi tukaj so nam aposteljni in učenci v spričevanje. Pred prihodom sv. Duha so bili

bolj mlačni in leni za nebeško zveličanje, pozemeljsko imetje jim je, še zelo na srcu ležalo, prepirali so se, kdo da bo na naj višji stopnji v nebeškem kraljestvu itd. Po prihodu sv. Duha so vsi drugačni postali. Bili so zdaj polni nebeških misel in življenja, bili so goreči v službi Gospodovi, ja tolikanj so se zatajevali, da so bili v tem svetli vzori vsim vernim. Sv. Pavel sam kliče: „Po gnadi božji pa sim to kar sim, in njegova gnada v meni ni bila prazna“. I. Kor. 15. 10.

Akoravno smo pri sv. krstu mi že posvečujočo gnado božjo prejeli, vendarle pomnoženja te gnade potrebujemo, da v dobrem tem bolj rasemo in hude-mu tem bolj nasprotujemo; to se pa zgodi ravno v zakramentu sv. birme.

Kaj nam še sv. birma dodeli? Kdo nam to živo spričuje? Kaki so bili aposteljni in učenci pred prihodom sv. Duha? Kaki, ko so enkrat sv. Duha prejeli? Kaj govori sv. Pavel? Je tudi nam potreba pomnoženja gnade božje? Zakaj?

c) Sveta birma nas potrди v veri, da jo stanovitno spozna-

vamo in trdimo in po njej živimo. Tudi to nam aposteljni in učenci spričujejo. Preden so na binkoštno nedeljo po prihodu sv. Duha birmani bili, so bili še vsi omahljivi, ki svoje ljubezni do Kristusa v djanji niso pokazali. Saj je Peter Gospoda, boječ se borne dekcle, trikrat zatajil, ako ravno je malo poprej Kristusu zagotavljal, da hoče z njim v smrt iti. Ko je bil Jezus na oljski gori vjet, pobegnili so vsi aposteljni in po njegovem vstajenji si ne upajo na dan, bojé se Judov, da bi jih ne zgrabili in pomorili.

Ko je pa sv. Duh v podobi gorečih jezikov nanje prišel, je zginil na enkrat ves strah pred Judi, z čeznaturno močjo so pred svojimi nar večimi sovražniki Križanega oznanjevali in z trdno zavestjo so govorili: „Sodite, če je prav pred Bogom, vas bolj slušati, kakor Boga: ne moremo namreč, da bi ne govorili, kar smo vidili in slišali“, ap. dj. In ta čeznaturna hrabrost v veri, jih je gnala v čisto ptuje in neznanne dežele ondi Kristusa Križanega oznanjevati, zarad tega so preživeli živ-

ljenje polno truda in težav, pretrpeli so revšino, zasramovanje, krivico, verige in ječe, naposled še smrt polno trpljenja in grenkih muk. Vse to so pa pretrpeli z nebeško potrpežljivostjo, veselili so se, za svojega nebeškega Gospoda krivico, sramoto in trpljenje prestati; kar tudi v apost. djanji beremo: „Veseli so pa šli spred zбора, ker so bili vredni spoznani zavoljo Jezusovega imena zasramovanje trpeti“. Ap. dj. 5. 41.

Enako kakor aposteljni tudi mi potrebujemo višega potrjenja in stanoovitnosti v dobrem, ker smo tudi mi že od nature slabotni, polni rev in težav. In kakor so aposteljni v vsem potrjeni bili, tako potrjenje zadobimo tudi mi v zakramentu sv. birme. Zato ravno se imenuje „birma“, kar toliko pomenja, kakor „potrjenje“. Posebno pa potrebujemo potrjenja v dobrem, da se lahko vojskujemo zoper satana, ki okoli hodi, kakor rujoveč lev, iskaje koga bi požrl; zoper hudobni svet z njegovim pregrešnim govorjenjem in življenjem; zoper naše meso, to je hudo nagnjenje in poželjenje.

Ktero gnado nam še sv. birma dodeli? Kdo so nam tudi v tem priče? Kaki so bili pred binkoštno nedeljo? kaki pa, ko so prejeli sv. Duha? Ali so šli tudi v ptuje dežele? Kaj so ondi vse pretrpeli? Kdo jih je pa v tem trpljenji z toliko hrabrostjo navdal? Ali tudi mi potrebujemo potrjenja v dobrem? Zoper katere tri sovražnike posebno?

d) Poslednič naši duši vtisne neizbrisljivo znamenje in se po temu znamenju vsakdo loči od tistega, ki tega znamenja nima, kar bomo v večnosti nar hitreji in na prvi pogled razločili. Pri sv. krstu se nam vtisne znamenje božjih otrok, pri sv. birmi pa znamenje božjih vojščakov. Kakor se vojščak loči od otroka, loči se tudi birmani človek od človeka, ki je samo kršen, birman pa ni; kajti birmani človek je vojščak Kristusov, in je previden z orožjem, da se zamore zoper vse vidne in nevidne sovražnike svojega zveličanja bojevati in jih premagati. To znamenje ima tudi to lastnost, da se sme sv. birma le enkrat veljavno prejeti.

IV.

Obredi svete birme,

ali kako škof zakrament sv. birme delijo.

Odločeni dan, na kterega je bila delitev sv. birme napovedana, se vsi birmanci v cerkvi zberejo in zraven njih botri in botre stoje, pričakovaje škofovega prihoda v cerkev.

1) V belem oblačili s škofovo kapo in palico pridejo zdaj škof, da bi sv. birmo delili. Bela barva škofovega oblačila pomenja veselje nad obilnimi gnadami, ktere bo zdaj sv. Duh po škofovem opraviu birmancem dodelil. Kapa in palica kažete višo škofovo oblast in nadpastirsko čast, naznanujoče, da škof ne pridejo sv. birme delit, kakor priprosti mašnik, ampak kakor škof in namestnik aposteljnov.

Birmanci z botri vred pokleknajo, kakor hitro so škof prišli. Klečanje je znamenje poniževanja, ker pa Bog le ponižnim svojo gnado da, zato se birmanci kleče pred Bogom ponižujejo. Klečanje spomni tudi birmance

na imenitnega gosta sv. Duha, ki bo k njim prišel in pri njih stanoval.

2) Škof si roki umijejo preden birmovati prično, kar svetost in imenitnost svetega opravila dokazuje, katero z čistimi neomadeževanimi rokami opravljati hočejo.

3) Potem molijo škof pripravljavno molitev obrnivši se proti birmancem rekoč: „Sveti Duh pridi v vas, in moč Najvišega naj vas obvaruje greha“. Potem se pokrižajo sami sebe in zopet molijo: „Naša pomoč je v imenu Najvišega, ki je vstvaril nebo in zemljo! Gospod usliši mojo molitev. In moje vpitje naj do tebe pride. Gospod z vami. In s tvojim duhom“, odgovorijo okoli stoječi mašniki. Ta molitev pomenja, da le od Boga vsa naša pomoč pride in toraj moramo le Boga za to pomoč ponižno prositi.

4) Ko so škof to pripravljavno molitev zmolili, rasprostrejo svoji roki nad birmance in takole molijo: „Molimo. Vsegamogočni, večni Bog, ki si letè svoje služabnike z vodo in sv. Duhom preroditi blagovolil in si

jim odpušanje vsih grehov dodelil, daj jim potrdovalca iz nebes, sedemdarnega sv. Duha. Amen. Duha resnice in umnosti. Amen. Duha učenosti in pobožnosti. Amen. Napolni jih z Duham svojega strahu, in jih milostljivo zaznamovaj s Kristusovim križem za večno življenje. Po ravno tistim Jezusu Kristusu Gospodu našem, ki s teboj živi v edinosti z ravno tistim svetim Duhom, Bog od vekomaj do vekomaj“. Amen.

Rasprostrenje rok pomenja, da škof hočejo sv. Duha birmancem ravno tako deliti, kakor so ga aposteljni delili vernim, ko so na nje roke rasprostirali in nad njimi molili. In da škof birmancem sv. Duha v vsej obilnosti delijo zato obe roki rasprostrijjo. Večkratni „Amen“ v tej molitvi naznanja, da škof birmancem vse te darove sv. Duha, kakor so v molitvi naštetih popolnoma iz srca priželijo in tudi delijo, kolikor koli jih potrebujejo v zveličanje. Naposled še sv. križ nad birmanci store, s tim križem hočejo škof naznaniti, da nam je gnado sv. birme, kakor tudi vse druge gnade, le smrt Kristusova na Križi pridobila.

Kje se morajo birmanci na dan sv. birmе zbrati? V kakem oblačili pridejo škof birmovati? Kaj pomenja bela barva škofove obleke? Kaj pomenjate kapa in palica? Kaj pomenja klečanje birmancev preden škof začnejo birmati? Zakaj si škof pred birmovanjem roki umijejo? Kako se glasi pripravljavna molitev, katero škof molijo? Kaj pomenja? Kako molijo škof, kadar roki nad vsmi birmanci rasprostrejo? Kaj pomenja to rasprostrenje škofovih rok? Kaj naznanuje večkratni „Amen“ v tej molitvi? Kaj po tej molitvi škof še nad birmanci naredijo? Zakaj?

Zdaj začnejo škof birmati. Grejo toraj k vsakemu birmancu, ki zdaj stoji, pomočijo pavec svoje desnice v sv. križmo (in ko jim je zato odločeni duhoven novo birmančevo ime naznanil, ktereга je iz birmskega listka bral, ko je listek birmancu iz rok vzel), položijo škof desno roko na birmančevo glavo, ga v podobi križa s sveto križmo na čelu mazilijo, imenujejo ga z novim birmančevem imenom rekoč: „I., zaznamovam te z znamenjem svetega križa in potrdim te s križmo zveličanja v imenu Očeta, Sina in sv. Duha. Amen“. Med izrekanjem teh besedi birmanca pre-

križajo, ga na lice rahlo vdarijo in rečejo: „Mir s teboj!“

Pokladanje škofovih rok pomenja posebno božjo pomoč in varstvo. Že v stari zavezi je bilo v navadi, da se je vsaka milost in vsaki blagoslov delil s pokladanjem rok. Tako je Izak blagoslovljal Jakoba, tako Jakob svojih 12 sinov. Jezus aposteljne, aposteljni svoje naslednike in druge verne. Janez in Peter sta v Samariji, sv. Pavel v Efežu roki na kristijane pokladal in jim sv. Duha delil ali „birmoval“. Ap. dj. 8, 17.

Pri birmi škof birmanca s sveto križmo mazilijo. Križma je narejena iz oljkinega olja in balzama. Oljkino olje se prideljuje od drevesa oljka, ki na Laškem, Greškem, v sveti deželi itd. rase. Te oljke rodijo sad, kteremu se oliva pravi in iz teh oliv se oljkino olje iztiskuje. Balzam se dobiva iz balzamovega drevesa, ki le v jutrovih deželah navadno rase. Podoben je tekoči smoli, ktera se sama ob sebi izceja iz vej balzamovega drevesa, kakor pri nas se smola cedi iz smrek, hoj itd. Balzam je prijetnega

lepodišečega duha, grenkega okusa in je za mnogotera zdravila. Križmo, ktera toraj iz oljkega olja in balzama obstoji, škof na veliki četrtek v cerkvi blagoslovijo.

Pomen oljkega olja je tale: Olje rabimo za svečavo, da gorí in tmíno razsvetljuje. Tudi birmani kristijan more drugim sokristijanom z zgledom kršanske pobožnosti in stanovitosti v dobrem, svetiti. — Ako kaplja olja kam kane, zapusti znamenje v lesu ali drugi reči in se s samo vodo izmiti ne pusti. Pomenja v tem obziru toraj olje neizbrisljivo znamenje, ktero se po sv. birmi v birmanca dušo vtisne. — Z oljem so nekđaj vojaki svoje ude vdrđovali in jih tako okrepečevali in gibčnejše narejali. Enako sv. Duh birmanca vtrjuje in pokrepča, da zamore kakor Kristusov vojšak srečno premagati vse sovražnike svojega zveličanja. — Olje se dobiva iz sadu oljkega drevesa, oljka je podoba miru, milosti in slavne zmage čez sovražnike, toraj olje birmancu naznanja posebno božjo milost in podporo v tem, da ložejsvojega dušnega sovražnika premaguje.

Enako lep je tudi pomen balzama. Balzam se v vodi do dna potopi, tako naj birmanec tudi sebe potopi v božjih čednostih posebno v poniževanji samega sebe. — Z Balzomom so nekdanj mrličje mazili, da niso strohnili in zgnjili. Naj toraj tudi birmani človek se varuje gnjilobe greha. — Balzam lepo diši. Tudi birmanec naj v čednostih in dobrih delih pred Bogom in ljudmi lepo dišeč postane.

Balzam je volan in mehak, tudi birmanec mora vse križe in težave volno pretrpeti, ako hoče kakor Kristusov vojšak zmago čez samega sebe, zadobiti!

Škof birmance s sveto križmo na čelu v podobi križa mazilijo. Čelo človekovo je sedež uma in razumnosti, toraj maziljenje na čelu naznanja, da bo um birmancev po prejetih darovih sv. Duha tem bolj razsvitljen. Z znamenjem sv. križa pa hočejo škof naznaniti, da vse gnade in toraj tudi gnada sv. birme, iz križa izvirajo in imajo svoj izvir in začetek v Kristusovem trpljenju. Na dalje mora birmanec, kakor vojšak Kristusov, križ ljubiti,

potrpežljivo prenašati in z veseljem za Jezusa in njegovo sv. vero kaj pretrpeti, kakor apostelj Pavel govori: „Mene pa Bog varuj, da bi se z drugim hvalil, kakor z križem našega Gospoda Jezusa Kristusa, po katerem je meni svet križan in jest svetu“. Gal. 6, 14. Križ je zastava ali bandero Kristusovo. Kakor se vojak za bandero svojega kralja hrabro bojuje in si ga odvzeti ne da, tako tudi birmanec spozna svojega kralja Jezusa Kristusa in se pod njegovim poveljstvom možato za sveto vero vojskuje. — Križ je kratak zapopadek naše svete vere, kar naznanjamo, kadar se pokrižamo in trojedinega Boga izrekujemo. — Križ nam je svete nebesa odprl, kar nam cerkev na cvetno nedeljo tako lepo pred oči stavi takrat, ko se s križem na zaprta cerkvena vrata potrka, da se zopet odpro. — Križ je znamenje največji ljubezni, saj je Jezus Kristus samega sebe daroval na lesu svetega križa za nas in naše grehe.

Škof birmanca rahlo na lice vdarijo in mu rečejo „Mir s teboj!“ Že v starodavnih časih so imeli navado tistega, kateri je bil v imenitni

vojaški in vitežki stan stopil, na lice udariti, kazaje mu s tim, da je kakor vojšak in vitez dolžan za kralja in domovino vse mogoče težave prenašati in se hrabro boriti. Pri sveti birmi je birmanec postal vojak Kristusov in rahli udarec mu naznanja, ne zložnega življenja za svet iskati, ampak za vero Jezusovo krepko prenašati vse nadloge, vsako zaničevanje, preganjanje in celo tudi smrt ako bi treba bilo! In če bo vse te težave vedno voljno prenašal, bo ravno v tej potrpežljivosti našel pravi mir, mir katerega viharni svet s svojim hrušem in trušem dati ne more, zato mu škof tolažilno pristavijo „Mir s teboj“ ali „Mir ti bodi!“

Med birmanjem drži boter ali botra svojo desno roko na desni rami birmanca, naznanujoč, da je on priča obljube birmančeve, da bo zvesto po sv. veri živel. S tim, da roko na rami birmanca drži, pokaže, da hoče zanaprej za birmančev dušni in telesni blagor skrbeti.

Ko je bil birmanec s sv. križmo na čelu pomazan, obveže boter ali

botra maziljeno čelo s pripravljnim trakom peljajoč ga v zakristijo, kjer mu eden duhovnih gospodov zavezo odvzame in mu čelo z gombažem obriše. Svilni navadno beli trak ali povoj naznanja, da naj birmanec vedno svojonedolžnost skrbno varuje.

Škof si potem, ko so vsim birmancem zakrament sv. birme podelili, s kruhom pavec, katerega so v sv. križmo pomakali, odrgnejo in ko so si še roki umili, se poje na koru: „Potrdi, o Gospod, kar si v nas storil! Čast bodi Bogu Očetu, Sinu in sv. Duhu“. Zdaj škof odložijo škofovo kapo in molijo poslednjo molitev rekoč: „Molimo. O Bog, ki si svojim apostelnom dal svetega Duha in si hotel, da se po njih in njegovih naslednikih podeli vsim drugim vernim, ozri se milostljivo na mojo nevrednost in dodeli, da ravno ta sveti Duh pride doli v srca tistih, katerih čelo smo s sveto križmo mazilili in z znamenjem sv. križa zaznamovali, da v njih dobrotljivo stanuje in jih spremeni v tempelj svojega veličastva, kateri z Očetom in ravno

tem svetim Duhom živiš in kraljuješ kakor pravi Bog na vekomaj. Amen. Glej, tako bo blagoslovljan vsakdo, kteri se Gospoda boji!“ H tej molitvi pozvoni z velikim zvonom, da botri z birmanci v cerkev nazaj pridejo in se je vdeleže. Med to molitvijo morajo birmanci poklekniti in krstno obljubo ponoviti.

Po končani tej molitvi se škof zopet proti birmancem obrnejo in vse skupaj blagoslovijo, rekoč: „Blagoslovljaj vas Gospod iz Siona, da darove Jeruzalemske vsaki dan gledate in večno življenje dosežete. Amen.“

Po tej molitvi je delitev sv. birme končana.

Ko so škof z rasprostrtimi rokami dotično molitev nad birmanci zmolili, pričnejo birmati. Kam pomočijo pavec svoje desnice? Z kom ga na čelu mazilijo? kaj zraven rečejo? kaj pomenja pokladanje rok? Iz česa je križma narejena? Kaj pomenja olje? kaj balzam? Zakaj škof birmanca na čelu s sv. križmo mazilijo? Zakaj v podobi sv. križa? Kaj pomenja sv. križ in kaj naznanjuje? Zakaj škof birmanca na lice vdarijo, od kod ta navada? Kaj pomenja „Mir s teboj“? Kam mora boter ali bo-

tra svojo desnico med birmanjem položiti? Kaj hoče s tim naznaniti? kaj pomenja trak, s katerim boter maziljeno čelo birmanca obveže? In ko so škof nehali birmati, s kom si desni pavec odrgnejo? Kaj store potem? Kako se glasi ta molitev? Ali morajo birmanci z botri vred pri tej molitvi pričujoči biti? Kaj naj birmanec med to molitvijo obudi? ko so škof to molitev končali, vse še enkrat blagoslovijo. S katerimi besedami? —

V.

Pripravljanje na vredno prejemo svete birme.

Zvedil si zdaj, ljubi birmanec, kako imeniten je letà sv. zakrament; če je pa tako imeniten, je tudi tvoja narveča dolžnost se na njega prejemo prav in vredno pripravljati! Da se pa birmanec vredno pripravljati zamore, je sv. cerkev določila birmancem sv. birme ne precej po sv. krstu, kakor je v prvih stoletjih navada bila, deliti, ampak šele potem, kadar bolj k pameti pridejo in to iz teh le razlogov: a) ker se ravno v tej starosti dušni sovražniki kazati pričnejo in birmanec zoper nje potrjenja potrebuje, b) se bir-

manci bolj vredno pripravljajo, ker se že svoje pameti zavejo, c) otrok ve, da je že birman in se drugič birmati ne pušti. Zatoraj je cerkev narpripravnejši čas od sedmega do desetega leta za prejemo sv. birme odločila. Papež Benedikt XIV. pravi: „Akoravno je pripušeno birmovati kar po prejetem sv. krstu, vendar je le bolje počakati do starosti razsodka. Do dvanajstega je predolgo, do sedmega je pa dobro počakati“. Enako govori Rimski katekizem, izdan na povelje papeža Pia V. ter uči: „Vsim, ki so že kršeni bili, je sicer pripušeno, prejeti zakrament sv. birme, bolje pa je počakati do starosti razsodka“.

Kristijan, ki hoče vredno ta zakrament prejeti, mora toraj tudi 1) poglobitne resnice sv. vere vediti in od sv. birme še posebno dobro podučen biti. Sv. birma prenareja birmance v popolne kristijane, ravno zato mora v poglobitnih resnicah sv. vere zadosti podučen biti; zato Rimski pontifikal takole veleva: „Nobeden kristijan, kateri ni v poglobitnih resnicah

sv. vere podučen, ne sme se približati k prejemanji tega zakramenta“.

2) Mora biti birmanec v stanju gnade božje, toraj nobenega smrtnega greha na sebi ne imeti, in ko bi se kdo predrznil vedoma v stanju smrtnega greha sv. birmo prejeti, bi ne prejel nobene gnade, ampak storil le velik greh. Zato je sv. cerkev že od nekdanj zahtevala, naj birmanci poprej v dobri spovedi svojo vest očistijo in potem sveto birmo prejmejo.

Kristus je aposteljnem na oljski gori zapovedal naj grejo nazaj v samoto hiše v Jeruzalemu in tam pričakujejo sv. Duha. In res so ga ondi z molitvijo in postom, kakor sv. pismo govori, pričakovali, toraj naj tudi birmanec

3) si samoto, molitev in post za pripravlanje na sv. birmo si izvoli. Nekoliko dni naj se toraj birmanec pred sv. birmo vsega posvetnega razveseljevanja ogiba, h čimur starši veliko lahko pripomorejo, ako ga bolj pri domu obderže.

Naj dalje birmanec s samoto tudi molitev in post zedini; zato je bilo v poprejnih časih odraslim birmancem

celo zapovedano, da so se morali predan svete birme postiti in preden so bili birmani saj od polnoči tešči biti. Sajve, da ta zapoved otrok ni vezala. Tem bolj jih pa veže skrb za molitev, naj toraj taki otroci molijo skozi sedem dni vsaki dan sedem „Očenašev in Češenasimarij“ za vredno prejemo sedmerih darov svetega Duha!

4) Mora birmanec imeti dobri in pravi namen k prejemu svete birme. On mora imeti resnično voljo prejeti zakrament sv. birme z vsemi gnadami vred, ki jih zakrament svete birme delí, in imeti tudi trdno voljo, vse dolžnosti na tanko spolnovati, ki jih zakrament sv. birme birmancem naložuje. S tim pravim namenom naj še sklene trdni sklep greha se varovati in bogoljubno zmiraj živeti!

Kteri čas je naj bolj vspešen za vredno prejemo sv. birme? Kaj pravi Papež Benedikt XIV? Kaj Rimski katekizem? V čim mora birmanec posebno dobro podučен biti? Kaj nar bolj vediti? Ali sme v smrtnem grehu sv. birmo prejeti? Kaj bi storil? Kaj mora po dobri spovedi storiti? Je prav da okoli leta? le na prazne in dostikrat pregrešne igre misli? In ko

se je začel pridno domu držati, koliko mora vsaki dan skozi celi teden moliti? Komu na čast? Zakaj? V čim obstoji pravi namen sv. birmo vredno prejeti? Kaj mora s tim namenom skleniti? —

VI.

Dolžnosti po prejetl sveti birmi.

Birmanec, obdarjen z darovimi svetega Duha, zapusti cerkev in se podá zopet med svet, kjer mu toliko dušnih nevarnosti preti. Da se vsim tem nevarnostim zdatno v bran staviti zamore in da gnado sv. birme neoskrunjeno ohrani, nastane živa potreba, da s to gnado pridno dela, ter si jo zvesto in stanovitno v zveličanje obrača. Ogibaj se toraj, ljubi birmanec, vsega, kar bi v tebi vero zmanjševalo in slabilo, bodi goreč za vsako dobro delo, živi in ravnaj ne po zahtevanji poželjivega mesa, ampak po duhu Kristusovem, po njegovih naukih in njegovih zgledih. Zato ravno si prejel gnado sv. Duha, zato si bil potrjen v sv. Duhu, da se vedno vedeš, kakor pogumni, goreči vojšak Kristusov, ki v veri nikdar ne omahuje,

v čednostih nikoli ne peša. K tvojemu imenu dodano ti je bilo novo Svetnikovo imé. Tega Svetnika si v varuha izvoli, tega Svetnika v križih in nadlogah pripomoči prosi, in kakor se je on srečno zoper sovražnike zveličanja vojskoval in zdaj venec svoje zmage nosi, tako bo tudi on tebi v nevarnosti v pomoč prišel in nasprotnike tvojega izveličanja premagal.

Zraven dolžnosti do svetega Duha ima birmanec tudi dolžnosti do svojih botrov, ktere mora spodobno spoštovati, ki so skrb prevzeli birmanca v dušnem in telesnem boju zapreke hudega duha marljivo varovati, — voljno pokoršino jim skazovati v vsih pravičnih dušo in telo zadevajočih rečeh, — jih ebiskati in v nadlogah, revšini, stiskah jim s svojim premoženjem pomagati, — naposled za svoje botre moliti, naj bi jim zavoljo birmanca pri božji sodbi hudo ne bilo.

Botrove dolžnosti do birmanca so, da boter svojega birmanca večkrat opomni na dolžnosti, ktere je prevzel pri

sv. birmi, toraj da zvesto po sveti veri živi in jo do konca svojega življenja ohrani; da mu v duhovnem boju na strani stoji in mu tako srčnost zoper sovražnike navdaja; da mu v revšini pomaga, in če mora služiti, mu dobro in pošteno službo preskrbeti.

Za birmanske botre pa niso pripravi: Neverniki, krivoverci, razkolniki, izobčenci, v kršanskem nauku slabo podučeni kristijani, sploh kateri razujzdano in pohujšljivo žive.

Ktere dolžnosti ima birmanec do sv. Duha? Ktere do svojega botra? ktere dolžnosti ima boter do birmanca? Kdo sme birmski boter biti?

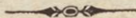
VII.

Sklep vse obravnave.

Ljubi birmanec!

Sveti apostelj Pavel, ki je med aposteljni nar več pretrpel, takole piše: „Dobro vojskovanje sem vojskoval, tek dokončal, vero ohranil. Zdaj mi je prihranjena krona pravice, katero mi bo dal Gospod, pravični sodnik, tisti dan“. II. Tim. 4. 7, 8.

Da boš tudi ti konec tvojega življenja tako klicati zamogel, prizadevaj si, da se kršanskega nauka vedno bolj in temeljito naučiš. Kdor v resnicah sv. vere ni dobro podučen, se znajde v veliki nevarnosti, da ga bo svet s svojim zapeljevanjem premotil in ob vero pripravil. Da se kaj takega tudi tebi ljubi birmanec, ne zgodi, hodi pridno v cerkev, poslušaj pazljivo pridige in o dani priliki doma pobožne bukve rad prebiraj. Ogibaj se skrbno vsakega kraja, vsake priložnosti, kjer bi tvoja vera ali tvoja čednost v nevarnost vtegnila priti! Občevaj s komur koli hočeš, bodi kjer koli hočeš, povsod ne pozabi, da si vojšak Kristusov in se obnašaj kakor natančni spoznovalec vere Jezusa Kristusa. V tem naj te ne moti slabi izgled in nemara zasramovanje taci ljudi, ki so kristijani le po imenu, vero in pobožnost pa črtijo. Ne boj se težav in trpljenja, ker to je neobhodno sklenjeno s pobožnim življenjem. Obnašaj se vedno kod pravi vojšak Kristusov in dosegel boš palmo večnega življenja!!

VIII.

Poglavitne resnice Kršanskega nauka.

Kar je vsakemu človeku, kadar se pameti zave, potrebno vediti in verovati, da bo zveličan, je:

Šest resnic.

1. Da je en Bog. — 2. Da je Bog pravičen sodnik, kateri dobro plačuje, hudo kaznuje. — 3. Da so tri božje osebe enega bitja in ene nature: Oče, Sin in sveti Duh. — 4. Da se je Bog Sin, druga božja oseba, včlovečil zato, da nas je s svojo smrtjo na križu odrešil in večno zveličal. — 5. Da je človeška duša neumrjoča. — 6. Da je milost Božja k zveličanji potrebna in da človek brez milosti božje nič zaslužnega za večno življenje ne more storiti.

Lastnosti Božje.

1. Bog je večni, je vselej bil in bo vselej. — 2. Bog je zgoli Duh; bitje, ki ima nar bolj popolnoma um in nar boljši

voljo, telesa pa ne. — 3. Bog je vsegaveden; ve vse pretečeno, sedajne in prihodnje; tudi ve naše nar skrivnejši misli in želje; torej mu nič ne moremo prikriti. — 4. Bog je neskončno moder; stori vse iz nar boljšega namena, in izvoli vselej nar pripravniši pomočke, da svoj namen doseže. — 5. Bog je vsegamogočen; vstvaril je nebo in zemljo in vse, kar je; njemu ni nič nemo-goče storiti. — 6. Bog je vsegapriču-joč; povsod je, v nebesih in na zemlji. — 7. Bog je neskončno svet; hoče in ljubi vse dobro in sovraži vse hudo. — 8. Bog je neskončno resničen in zvest; vse, kar reče, je res; in vse, kar obljubi ali zažuga, gotovo spolni. — 9. Bog je nespremenljiv; je vekomaj ravno tisti. — 10. Bog je neskončno dobrotljiv; skrbi po očetovo za vse svoje stvari, vse dobro imamo od njega. — 11. Bog je neskončno usmiljen; nam odpuša naše grehe, ako se resnično poboljšamo. — 12. Bog je neskončno pravičen; vse dobro plačuje, in vse hudo kaznuje, kakor si kdo zasluži!

Gospodova molitev.

Oče naš, kateri si v nebesih! Posvečeno bodi tvoje ime; pridi k nam tvoje kraljestvo; zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih tako na zemlji; daj nam dans naš vsakdanji kruh; in odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpušamo svojim dolžnikom; in nas ne vpelji v skušnjavo; temuč reši nas od hudega. Amen.

Angelovo češenje.

Češena si, Marija, gnade polna, Gospod je s tabo. Žegnana si med ženami, in žegnan je sad tvojega telesa, Jezus! Sveta Marija, mati božja! prosi za nas grešnike, zdaj in ob naši smrtni uri. Amen.

Angelovo češenje ob zvonilu.

Angelj Gospodov je oznanil Marii, in spočela je od sv. Duha. Češena si Marija itd.

Glej, dekla Gospodova sim, zgôdi se mi po tvoji besedi. Češena si Marija itd.

In beseda je meso postala, in je med nami prebivala. Češena si Marija itd.!

Apostoljska vera.

Verujem v Boga Očeta vsegamogočnega, stvarnika nebes in zemlje. In v Jezusa Kristusa, Sinú njegovega, edinega Gospoda našega. Kteri je bil spočet od svetega Duha, rojen iz Marije Device. Trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in v grob položen. Šel pred pekel, tretji dan od mrtvih vstal. Šel v nebesa, sedi na desnici Boga Očeta vsegamogočnega. Od ondot bo prišel sodit žive in mrtve. Verujem v svetega Duha, sveto katoliško cerkev; občestvo Svetnikov. Odpušenje grehov. In večno življenje. Amen.

Božje zapovedi.

1. Vervaj v enega samega Boga.
- 2. Ne imeuj po nemarnem Božjega imena. — 3. Posvečuj praznik. —
4. Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in da ti bo dobro na zemlji. —
5. Ne ubijaj. — 6. Ne prešestvaj. —

7. Ne kradi. — 8. Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega. — 9. Ne želi svojega bližnjega žene. — 10. Ne želi svojega bližnjega blaga.

Cerkvene zapovedi.

1. Posvečuj zapovedane praznike. — 2. Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih s spodobno pobožnostjo pri sveti maši. — 3. Posti se zapovedane postne dni, namreč štiridesdanski post, kvatrne in druge zapovedane postne dni; zdrži se tudi o petkih in sabotah mesnih jedi. — 4. Spovej se svojih grehov postavljenemu spovedniku vsaj enkrat v letu, in o velikonočnem času prejmi sveto rešnje telo. — 5. Ne obhajaj ženitve o prepovedanih časih.

Darovi svetega Duha.

1. Dar modrosti. — 2. Dar umnosti. — 3. Dar svéta. — 4. Dar moči. — 5. Dar učenosti. — 6. Dar pobožnosti. — 7. Dar strahú Božjega.

Sveti zakramenti.

1. Sveti krst. — 2. Sv. birma. —

3. Sv. rešnje telo. — 4. Sv. pokora. —
 5. Sv. poslednje olje. — 6. Sv. mašni-
 kovo posvečevanje. — 7. Sv. zakon.

K zakramentu sv. pokore je po-
 treba pet reči, in te so: 1. Ispraševa-
 vanje vesti. — 2. Kes. — 3. Trdni
 sklep. — 4. Spoved. — 5. Zadosto-
 vanje za greh.

(Molitev pred spovedjo ali očitno spoved,
 trdni sklep in kes ali grivengo glej spredaj pri
 spovednih molitvah, stran 56.)

Rožni venec.

I. Veseli del.

Po veri v treh češenamarijah se
 reče: 1. Kteri nam oživi pravo vero.
 — 2. Kteri nam daj trdno upanje. —
 3. Kteri nam vžgi prisrčno ljubezen.

1. Kterega si Devica od svetega
 Duha spočela. — 2. Kterega si Devica
 v obiskanji tete Elizabete nosila. —
 3. Kterega si Devica v Betlehemu ro-
 dila. — 4. Kterega si Devica v tem-
 peljnu darovala. — 5. Kterega si De-
 vica v tempeljnu našla.

II. *Žalostni del.*

1. Kteri nam potrđi spomin. —
2. Kteri nam razsvetli pamet. — 3. Kteri nam omeči voljo.

1. Kteri je za nas krvavi pot potil. —
2. Kteri je za nas bičan bil. —
3. Kteri je za nas s trnjem kronan bil. —
4. Kteri je za nas težki križ nesel. —
5. Kteri je za nas križan bil.

III. *Častitljivi del.*

1. Kteri nam vodi naše misli. —
2. Kteri nam vodi naše besede. —
3. Kteri nam vodi naše djanje.

1. Kteri je od smrti vstal. —
2. Kteri je v nebesa šel. — 3. Kteri je sv. Duha poslal. —
4. Kteri te je v nebesa vzel. —
5. Kteri te je v nebesih kronal.

(Po vsakem delu se moli za duše v vicah en očenaš in deset češenamarij.)

Krstna obljuba.

Verujem v Boga Očeta, Sina in svetega Duha. Verujem v Jezusa Kristusa, edinorojenega Sina božjega, kteri

je Bog in človek skupaj in kateri je človeški rod s svojim trpljenjem in svojo smrtjo odrešil. Verujem vse, kar je Bog razodel, kar je Jezus Kristus učil, kar so aposteljni oznanovali, in kar nam sveta katoliška cerkev, v kateri hočem živeti in umreti, verovati zapoveduje. Odpovem se iz vsega srca hudiču, njegovemu napuhu in vsim njegovim delam. Odpovem se tudi vsim greham in zapeljivim naukom sveta. Trdno sklenem po kršansko živeti. Bog me potrdi v mojem sklepu s svojo mogočno gnado. Amen.

Poglavitni grehi.

1. Napuh. — 2. Lakomnost. —
3. Nečistost. — 4. Nevošljivost. —
5. Požrešnost. — 6. Jeza. — 7. Lenoba.

Grehi zoper svetega Duha.

1. Predrzo v božjo milost grešiti. —
2. Nad božjo milostjo obupati. —
3. Spoznani kršanski resnici se ustavljati. —
4. Svojemu bližnjemu zavoljo božje milosti nevošljiv biti. —
5. Do lepega opominjevanja otrpnjeno srce

imeti. — 6. V nespokornosti trdovraten ostati.

V nebo vpijoči grehi.

1. Radovoljni uboj. — 2. Mutasti ali sodomski greh. — 3. Zatiranje ubožcev, vdov in sirot. — 4. Delavcem in najemnikom zaslužek zadrževati ali utrgati.

Tuji grehi.

1. V greh svetovati. — 2. Grešiti velevati. — 3. V družih greh privoliti. — 4. V greh napeljevati. — 5. Družih greh hvaliti. — 6. K grehu molčati. — 7. Greh pregledati. — 8. Greha se vdeležiti. — 9. Greh zagovarjati.

Poglavitne djanske čednosti.

1. Modrost. — 2. Zmernost. — 3. Pravičnost. — 4. Srčnost.

Poglavitnim grehom nasprotne čednosti.

1. Ponižnost je napuhu nasproti. — 2. Dobrotljivost lakomnosti. — 3. Čistost nečistosti. — 4. Ljubezen nevošljivosti. — 5. Zmernost požrešnosti. —

6. Potrpežljivost jezi. — 7. Gorečnost lenobi.

Dolžnosti, ki jih je Kristus posebno priporočal.

1. Nar prej božjega kraljestva in njegove pravice iskati. — 2. Sam sebe zatajevati. — 3. Svoj križ voljno nositi. — 4. Za Kristusom hoditi. — 5. Krotak in ponižen biti. — 6. Sovražnike ljubiti, jim dobro storiti, kateri nas črtijo, moliti zanje, kateri nas žalijo in preganjajo.

Zveličanske čednosti, ki jih je Kristus na gori učil.

1. Blagor ubogim v duhu; ker njih je nebeško kraljestvo. — 2. Blagor krotkim; ker oni bodo zemljo posedli. — 3. Blagor žalostnim; ker oni bodo oveseljeni. — 4. Blagor lačnim in žejnim pravice; ker oni bodo nasičeni. — 5. Blagor usmiljenim; ker oni bodo usmiljenje dosegli. — 6. Blagor njim, kateri so čistega srca; ker oni bodo Boga gledali. — 7. Blagor mirnim; ker bodo otroci božji imenovani.

— 8. Blagor, zavoljo pravice preganjanim; ker njih je nebeško kraljestvo.

Dobra dela so:

1. Molitev. — 2. Post. — 3. Miloščina.

Telesna dela usmiljenja.

1. Lačne nasitovati. — 2. Žejne napajati. — 3. Popotnike sprejemati. — 4. Nage oblačiti. — 5. Bolnike obiskovati. — 6. Jetnike rešiti. — 7. Mrliče pokopovati.

Duhovna dela usmiljenja.

1. Grešnike svariti. — 2. Nevedne učiti. — 3. Dvomljivcem prav svetovati. — 4. Žalostne tolažiti. — 5. Krivico voljno trpeti. — 6. Razžalnikom iz srca odpustiti. — 7. Za žive in mrtve Boga prositi.

Evangeljski svetje.

1. Radovoljno uboštvo. — 2. Vedno devištvo. — 3. Vedna pokoršina pod duhovnim poglavarjem.

Poslednje reči človekove.

1. Smrt. — 2. Sodba. — 3. Pekel.
— 4. Nebesa.

Božje čednosti.

V e r a.

Verujem v tebe, pravi trojedini Bog, Oče, Sin in sveti Duh! kateri si vse vstvaril, kateri vse ohranjuješ in vladaš, kateri dobro plačuješ in hudo kaznuješ. Verujem, da se je Sin Božji včlovečil, da nas je s svojo smrtjo na križu odrešil, in da nas sveti Duh s svojo gnado posvečuje. Verujem in trdim vse, kar si ti, o Bog! razodel, kar je Jezus Kristus učil, kar so aposteljni oznanovali in kar nam sveta rimska, katoliška cerkev zapoveduje verovati. Vse to verujem, ker si ti, o Bog! večna in neskončna resnica in modrost, ki ne moreš ne goljufati ne goljufan biti. O Bog! pomnoži mojo vero.

Upanje.

Upam in se zanesem na tvojo neskončno dobroto in milost, o Bog! da mi boš po neskončnem zasluženju svojega edinorojenega Sina Jezusa Kristusa v tem življenju spoznanje, pravo obžalovanje in odpušenje mojih grehov, po smrti pa večno zveličanje dal in dodelil, tebe z obličja v obličje gledati, ljubiti in brez konca uživati. Upam tudi od tebe potrebne pomoči vse to doseči. Upam to od tebe, ker si ti to obljubil, kateri si vsegamogočen, zvest, neskončno dobrotljiv in usmiljen. O Bog! potrdi moje upanje.

Ljubezn.

O moj Bog! ljubim te iz vsega svojega srca čez vse, ker si nar večji dobrota, neskončno popolnoma in vse ljubezni vreden; ljubim te tudi zato, ker si do mene in do vsih stvari neskončno dobrotljiv. Želim iz vsega srca, da bi

te ravno tako ljubil, kakor so te tvoji nar zvestejši služabniki ljubili in te še ljubijo. Z njih ljubeznijo sklenem svojo nepopolno ljubezen; povikšaj jo v meni, o dobrotljivi Gospod! bolj in bolj. Ker te tedaj resnično in iz srca ljubiti želim in si to trdno prizadevam, mi je iz srca žal, da sim tebe, svojo neskončno dobroto, katero čez vse ljubim, tebe, svojega stvarnika, odrešenika in posvečevavca razsrdil. Žal mi je, da sim grešil, da sim tebe svojega vsegamočnega Boga, svojega nar boljšega Očeta razžalil. Trdno sklenem, vse grehe in grešne priložnosti zapustiti, storjene grehe bolj in bolj obžalovati, in nikdar več zoper tvojo sveto voljo ne ravnati. Sprejmi me zopet za svojega otroka, in dodeli mi gnado ta svoj sklep dopolniti. Prosim te po neskončnem zasluženju tvojega Božjega Sina, našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa. Amen.

Zagovor.

Ko se je kje zakrament svete birme delil, sim večkrat od birmskih botrov želje izreči slišal, da bi radi svojim birmancem kaki posebni spomin, ki bi jih na ta dan lepo spominjal, podelili. Tej gotovo pošteni želji vstreči, namenil sim se o zakramentu sv. birme kaj bolj obširnega spisati, in v podobi molitvenih bukvic med ljudstvo slovensko razširiti. Kmali so narasle precej nežne bukvice, ktere sim: „Birmski spomin“ naslovil in tako pobožnim in poštenim botrom prijazno priliko dal, svojim birmancem, gotovo lep in pridapolni spomin za dan sv. birme podeliti.

Razlaganje zakramenta sv. birme je zato bolj obširno, ker so te bukvice deloma za odrasle birmance pisane, deloma pa tudi zato, da, akoravno je še prav mlad birmanček letà birmski

spomin od svojega botra sprejel, on v poznejih letih prebiraje ga, zdaj toliko lažej sprevidi, kaj, kako in zakaj, da je zakrament sv. birme prejel. Da si vse to tem bolj v spominu obdrži, pridjal sim konec vsakega težavnejega oddelka dotična vprašanja, ki zaumen o zakramentu sv. birme zelo polajšujejo.

Priobčil sim pa letà vprašanja tudi zato, ker že starši doma (to posebno na deželi, kjer morajo otroci daleč k poduku hoditi) lahko svoje otroke nekoliko o sv. birmi podučujejo in tako o določenem času duhovne gospode zdatno pri poduku podpirati zamorejo.

Tvarina je obširna, zatoraj vsakemu prilika dana, si po svojem previdnem mnenji bistvene reči izbrati.

Ker pa veliko oči, veliko več vidi, in pod milim solncem nič popolnega ni; prosim mi posebne pomankljivosti, rabljive opazke itd. blagovoljno v ljub-

ljanskem časopisu: „Zgodnja danica“ naznaniti, za ktere opombe že naprej mojo srčno zahvalo vsim p. n. velečestitim gospodom očitno izrekam. Ako „Birmski spomin“ drugi natis doževi, bom vse te prijazne opazke in opomine, kar koli bo mogoče, takrat vestno porabil.

In tako romaj zdaj, ljubi „Birmski spomin“, med čvrsto slovensko ljudstvo, učini mnogo dobrega, meni v veselje, bližnjemu v veliki dušni prid; posebno pa birmancem v prijazni spomin.

Kazalo.

I. Molitve za navadno domačo službo božjo.

	Stran.
Jutranja molitev, vsakdanja	3
Jutranja molitev na dan svete birme	5
Večerna molitev, vsakdanja	7
Večerna molitev na dan svete birme	8

II. Molitve pri očitni službi božji.

Sveta maša od Kristusovega trpljenja	10
Sveta maša v čast sv. Duha (kakor se binkoštno nedeljo bere)	25

III. Zakrament svete pokore.

Molitve pred ispraševanjem vesti	52
Spovedno ogledalo	53
Molitve po ispraševanju vesti	55
Očitna spoved, sklep spovedi in grivenga	56
Molitve po spovedi	58
Molitve za odpustke	59
Molitve v namen svete cerkve	60

IV. Zakrament sv. Rešnjega Telesa.

Molitve pred svetim obhajilom	61
Molitve po svetem obhajilu	63

V. Posebne molitve.

Molitev k svojema patronoma	66
„ k angelu varhu	67
„ k Materi Božji	67
„ k sv. Jožefu	68
„ k sv. Alojziju	69
„ mladega bolnika za zdravje	69
„ po zadobljenem zdravju	70
„ otrok za starše	71
„ za mrtve starše	71
„ za verne duše v vicah	72
Litanije vsih Svetnikov	72
Lavretanske litanije	82
Sveti križev pot	92

VI. Pesmi.

Pesem pri sveti maši	113
„ Prid', sveti Duh	114
„ pri svetem obhajilu	115
„ Česena si Marija	116
„ Mariji v čast	117
„ Angel varh	118
„ Sveti Alojzi	119
„ Zahvalna	119

VII. Razlaganje zakramenta sv. birme.

Vvod	121
Vstanovljenje svete birme	125
Unajna znamenja svete birme	131
Gnade ali darovi svete birme	134
Obredi svete birme (ali kako škof birmajo)	141
Pripravljanje na vredno prejemo sv. birme	152
Dolžnosti po prejeti sveti birmi	156
Sklep vse obravnave	158

VIII. Poglavitne resnice kršanskega nauka.

Šest resnic	160
Lastnosti božje	160
Gospodova molitev in Češena si Marija	162
Angeljsko češenje	162
Apostoljska vera	163
Božje zapovedi	163
Cerkvene zapovedi	164
Darovi svetega Duha	164
Sveti zakramenti	164
Očitna spoved, sklep spovedi in grivenga	56
Rožni venec	165
Krstna obljuba	166
Poglavitni grehi	167
Grehi zoper sv. Duha	167
V nebo vpijoči grehi	168
Tuji grehi	168
Poglavitne djanske čednosti	168
Poglavitnim grehom nasprotne čednosti	168

Dolžnosti, ki jih je Kristus posebno pri- poročal	169
Zveličanske čednosti, ki jih je Kristus na gori učil	169
Dobra dela	170
Telesna dela usmiljenja	170
Duhovna dela usmiljenja	170
Evangeljski svetje	170
Štiri poslednje reči	171
Božje čednosti (Vera, upanje, ljubezen)	171
Zagovor	174

Narodna in univerzitetna
knjižnica

00000447070

